

บทที่ 2

วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งจาก ตำรา หนังสือ เอกสาร วารสาร นิตยสาร ข้อมูลในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดหรือแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของวิทยาลัย ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
2. เกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาวิทยาลัยในสังกัด สถาบันพระบรม- ราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
3. ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยอนาคต
4. ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดตั้ง สถาบันอุดมศึกษาของวิทยาลัย ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการจัดตั้งการเป็นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในครั้งนี้ประกอบด้วย การศึกษาพระราชบัญญัติ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ว่าการจัดตั้งเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด กระทรวงสาธารณสุขของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกขัดต่อกฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการร่างพระราชบัญญัติของสถาบันที่จะจัดตั้งขึ้น นอกจากนั้นยังมีการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกับที่วิทยาลัยในสังกัด สถาบันพระบรมราชชนก ตั้งอยู่ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการเข้าร่วมการประชุม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ แล้วหยิบยก หรือ วิเคราะห์ประเด็นที่ผู้บริหารการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นในการประชุม สัมมนานั้น มาพิจารณา ซึ่งผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

พระราชบัญญัติ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในโครงการนี้คือ แนวคิดการกระจายอำนาจพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ศาสนา และวัฒนธรรม, ร่างพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และเกณฑ์การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา

1. แนวคิดการกระจายอำนาจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุขและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียม

กันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

ในด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ในหมวด 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตรา 282 ถึงมาตรา 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย และเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องรูปแบบการกระจายอำนาจด้านสุขภาพในพื้นที่จังหวัดกลุ่มแรก, 2544)

เพื่อปฏิบัติตามมาตรา 284 แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งสาระสำคัญส่วนหนึ่ง คือ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยเฉพาะในมาตรา 16, 17, 18 และ 19 ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเองไว้มีจำนวนหลายรายการ ส่วนหนึ่งที่สำคัญได้แก่ การจัดการศึกษาและการสาธารณสุข ซึ่งถือได้ว่าเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้การกระจายอำนาจบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจขึ้น ซึ่งประกอบด้วยกรอบแนวคิด เป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

ในส่วนของกรอบแนวคิดการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักการสำคัญ 3 ด้าน คือ 1 ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ 2 ด้าน การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยรัฐต้องการให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น และ 3 ด้านประสิทธิภาพการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ประชาชนต้องได้รับบริการที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการ ส่วนเป้าหมายที่สำคัญของแผนการกระจายอำนาจอยู่ที่การถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสรรงบประมาณ การถ่ายโอนบุคลากรและการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการกระจายอำนาจจะมีขอบเขตและรูปแบบการถ่ายโอนอยู่ 3 ลักษณะ คือ ภารกิจที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐ และภารกิจที่รัฐยังคงดำเนินการอยู่แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะดำเนินการได้ ซึ่งผลของการพิจารณาการถ่ายโอนภารกิจบางส่วนสรุปได้ว่า ด้านการศึกษาให้มีการถ่ายโอนการจัดการศึกษาในระบบและนอกระบบ ส่วนการสาธารณสุขนั้นจะเป็นเรื่องกับการสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

ในการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจในสองด้านข้างต้นนั้น ต้องการความชำนาญในวิชาชีพเฉพาะและความเป็นเอกภาพในการจัดบริการสาธารณะ จึงจำเป็นต้องจัดให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้านระดับจังหวัด โดยให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะเรื่องนั้นๆ ในเขตจังหวัด การจัดสรรทรัพยากร การกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประสานความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง จากแนวคิดในการจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนส่วนราชการ ผู้บริหารวิชาชีพ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคประชาชนเป็นผู้รับการถ่ายโอนงานด้านสาธารณสุข ลักษณะการถ่ายโอนให้ถ่ายโอนสถานบริการไปเป็นพวง (เป็นเครือข่ายใน 3 ระดับ) และในอนาคตการพัฒนากระบวนการสาธารณสุขในแต่ละจังหวัดนั้น จะเป็นองค์กรที่มีการบริหารงานที่เป็นอิสระอย่างเต็มรูปแบบภายใต้การกำกับของท้องถิ่น (Local Autonomous Body) ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการดำเนินงาน

ในด้านการศึกษาด้านสาธารณสุขของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีส่วนในการหารือและร่วมแสดงความคิดเห็นน้อยมาก (โดยเฉพาะในเวทีการประชุมเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ) จึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งว่า การกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้มองการศึกษาด้านสาธารณสุข ในส่วนที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุขไว้บ้างอย่างไร และส่วนตัวของวิทยาลัยฯ เองได้วางแผนในเรื่องนี้ไว้หรือไม่

2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ในการจัดตั้งอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาใหม่ ต้องพิจารณาข้อกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสอดคล้องและถูกต้อง ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายใดซึ่งประกาศใช้ไปแล้วและกำลังจะประกาศใช้ในอนาคต

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีกฎหมายอยู่หลายข้อที่ต้องนำมาพิจารณาในการร่างพระราชบัญญัติสถาบันพระบรมราชชนก ได้แก่

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- 1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ
- 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา
- 4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
- 6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมีสองระดับคือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา

การแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 19 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันนั้นๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 31 ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรม

มาตรา 32 ให้กระทรวงมีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภา หรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสี่องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอุดมศึกษา และคณะกรรมการการศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีและมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดไว้

มาตรา 36 ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา เป็นนิติบุคคลและอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ยกเว้นสถานศึกษาเฉพาะทางตามมาตรา 21

ให้สถานศึกษาดังกล่าว ดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ

ตามนัยแห่งกฎหมายโดยเฉพาะมาตรา 36 ที่กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญา จะต้องเป็นนิติบุคคล โดยอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐก็ได้ นั้น ส่งผลให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญาในปัจจุบัน จะต้องปรับเปลี่ยนฐานะให้สอดคล้องกับบทบัญญัติดังกล่าว จากเอกสารรายงานการศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กลุ่มกฎหมาย สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543) ได้เสนอแนะแนวทางในการปรับเปลี่ยนไว้ 3 แนวทาง ซึ่งแนวทางที่ 2 มีความเป็นไปได้กับสถาบันการศึกษาสาธารณะมากที่สุด คือ การมีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติรองรับสถานะดังกล่าว โดยกำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปริญญามีฐานะเป็นนิติบุคคลที่อยู่ในสายการบังคับบัญชา (การออกกฤษฎีการองรับโดยอาศัยพระราชบัญญัติกลาง แต่ก็มีผลติในเรื่องของการตรวจสอบเพื่อถ่วงดุลอำนาจได้ ซึ่งต่างจากพระราชกฤษฎีกา ที่ดำเนินการโดยฝ่ายบริหาร จัดทำได้เร็วกว่า แต่อาจมีผลให้สถานศึกษานั้นตกอยู่ภายใต้อำนาจและการครอบงำของฝ่ายบริหารได้)

2. เกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาวิทยาลัยในสังกัด สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

สถาบันพระบรมราชชนกได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาโดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 สถานศึกษา

เป้าหมายหลัก

อาคารสถานที่ของวิทยาลัย มีส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมและเกื้อหนุนการจัดการศึกษาของวิทยาลัย โดยเฉพาะการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามจุดหมายที่ต้องการได้เป็นอย่างดี

การจัดตั้งวิทยาลัย หมายถึง การเตรียมพื้นที่ และการก่อสร้างอาคารสถานที่สำหรับเป็นสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา

การบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดการต่าง ๆ เกี่ยวกับการตกแต่งและจัดบริเวณการใช้ประโยชน์จากสถานที่ และการบำรุงรักษาสถานที่

เป้าหมายหลักของการจัดตั้งวิทยาลัย และการบริหารอาคารสถานที่ของวิทยาลัยระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย

- 1) การจัดพื้นที่ให้เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ และเอื้อต่อการเรียนรู้
- 2) การดูแลอาคาร สถานที่ให้อยู่ในสภาพสะอาด สวยงาม ปลอดภัย รักษาสิ่งแวดล้อม

2.2 การบริหารการศึกษา

เป้าหมายหลัก

การบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีปรัชญาและวัตถุประสงค์ของสถาบัน เพื่อทำหน้าที่เป็นเสมือนกรอบและชี้้นำการปฏิบัติงานของสถาบันให้เป็นไปในแนวเดียวกันมีโครงสร้างองค์กรชัดเจน และครอบคลุมหน้าที่ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย และการบริการวิชาการแก่สังคม

เป้าหมายหลักของการบริหารการศึกษาประกอบด้วย

- 1) มีปรัชญาและวัตถุประสงค์ของสถาบันชัดเจน
- 2) การจัดโครงสร้าง บริหารงานชัดเจน เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา
- 3) การจัดระบบการบริหารงานให้เหมาะสม และสอดคล้องกับโครงสร้าง
- 4) มีการจัดสรรงบประมาณเป็นสัดส่วนและเหมาะสม

2.3 การบริหารงานบุคคล

เป้าหมายหลัก

บุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าขององค์กร การที่องค์กรดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีระบบบริหารงานบุคคลที่ชัดเจน บุคลากรฝ่ายต่างๆ มีคุณภาพและจำนวนเพียงพอ ได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม เสริมสร้างขวัญกำลังใจ ให้สามารถทำงานได้ เต็มตามศักยภาพ และมีความเจริญก้าวหน้าได้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบของการบริหารทรัพยากรบุคคลได้

- 1) การพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลมีประสิทธิภาพ
- 2) มาตรการที่จะให้ได้มาซึ่งบุคลากรครอบคลุมทุกประเภทที่มีคุณภาพและจำนวนเพียงพอ
- 3) การพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องในด้านความรู้ ทักษะและคุณธรรม
- 4) การธำรงรักษา และส่งเสริมบุคลากรในด้านความเจริญก้าวหน้าและขวัญกำลังใจ

2.4 การจัดการเรียนการสอน

เป้าหมายหลัก

การจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาให้ไปสู่จุดหมายที่ต้องการซึ่งต้องอาศัยการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผสมผสานเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพและพัฒนาสังคม และเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ต้องมีการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ได้แก่

- 1) การจัดการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2) การวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีหลักการถูกต้อง และครบถ้วน

2.5 ห้องสมุด

เป้าหมายหลัก

ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ การแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ห้องสมุดเป็นแหล่งวิทยาการสำหรับอาจารย์ – นักเรียนและบุคคลทั่วไป และให้บริการทางวิชาการมีลักษณะเป็นการจัดศูนย์รวมทางวิชาการ อันได้แก่ปริมาณหนังสือ สิ่งพิมพ์ ผลงานวิจัย และโสตทัศนูปกรณ์ โดยจัดระบบให้บริการค้นคว้า จัดเก็บ และจัดทำศูนย์ข้อมูลวิชาการเพื่อเป็นศูนย์สารสนเทศ และเป็นศูนย์ประสานเพื่อการศึกษาอย่างมีระบบด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้สื่อการเรียนการสอนอื่นๆ ได้แก่ โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะเอื้ออำนวยและส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนั้นโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ จึงต้องมีปริมาณเพียงพอ มีประสิทธิภาพ มีความทันสมัย และมีความหลากหลาย

เป้าหมายหลักประกอบด้วย

- 1) มีการจัดสถานที่และบริเวณห้องสมุดให้เหมาะสมกับการให้บริการ และสามารถทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 2) จัดหาหนังสือและอุปกรณ์ประจำห้องที่เอื้ออำนวยต่อการให้บริการการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง
- 3) เป็นศูนย์สารสนเทศ และศูนย์ประสานเพื่อการศึกษา
- 4) มีบุคลากรที่มีศักยภาพและจำนวนที่เพียงพอในการให้บริการ
- 5) มีการบริหารจัดการโสตทัศนูปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ

2.6 นักศึกษา

เป้าหมายหลัก

นักศึกษาเป็นปัจจัยนำเข้าสู่กระบวนการผลิตที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ถ้าปัจจัยนำเข้ามีคุณสมบัติที่ดีครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดพร้อมที่จะรับการถ่ายทอดวิชาการ และการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามที่สถาบันได้จัดให้อาติ เช่น การปฐมนิเทศ การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษารุ่นพี่-รุ่นน้อง และส่งเสริมการจัดกิจกรรมหรือการจัดตั้งชมรมต่างๆ รวมทั้งการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเหล่านักศึกษาในรูปแบบต่างๆ และเมื่อสิ้นสุดตามหลักสูตรวิทยาลัยได้จัดปัจฉิมนิเทศ รวมทั้งการนำ

นักศึกษาในงานในแหล่งสุขภาพอนามัยต่าง ๆ จะส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนของประเทศได้

เป้าหมายหลักประกอบด้วย

- 1) มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาเพื่อสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) มีการจัดสวัสดิการและให้ความช่วยเหลือเพื่อให้สามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่
- 3) มีการเตรียมความพร้อมก่อนสำเร็จการศึกษา

2.7 การศึกษาภาคปฏิบัติ

เป้าหมายหลัก

การศึกษาภาคปฏิบัติ เป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพที่นักศึกษาจำเป็นต้องได้รับประสบการณ์ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยให้ครอบคลุมภารกิจ คือ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยมีสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติ ได้แก่ โรงพยาบาล ศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน สถานีอนามัย ศูนย์บริหารสาธารณสุขชุมชน ทั้งในเขตเมือง ชนบท และชุมชนแออัด และผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

เป้าหมายหลักประกอบด้วย

- 1) มีการจัดการศึกษาภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักสูตรและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี
- 2) มีการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติที่มีคุณภาพ

เมื่อพิจารณาเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาวิทยาลัยในสังกัด สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอที่จะสรุปตัวแปรที่จะส่งผลต่อการจัดการศึกษา ของสถาบันพระสถาบันพระบรมราชชนก คือ 1) โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรของวิทยาลัย ที่จะเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักศึกษา 2) อาจารย์และผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่สนับสนุนด้านการศึกษา 3) การบริหารจัดการภายในวิทยาลัยที่เอื้อต่อการดำเนินงานและมีประสิทธิภาพ 4) ระบบการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้สูงสุดในกลุ่มนักศึกษา 5) การพัฒนาวิชาการ วิจัยและพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้อการสอน และการเรียนรู้ของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และ 6) การประสานเชื่อมโยงกับระบบภายนอก เป็นต้น

3. ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัยอนาคต

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยอนาคต

มโนทัศน์พื้นฐานของการวิจัยอนาคต

Jerome (1999) ได้กล่าวถึงการศึกษาและการวิจัยอนาคตไว้ว่า เป็นการศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่อาจเป็นไปได้ ซึ่งมีใช่เป็นเพียงความนิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงชั่วขณะเท่านั้น แต่ยังหมายถึง สิ่งที่จะสร้างความแตกต่างให้กับระบบหรือระเบียบข้อมูลต่างๆ ในช่วงระยะเวลา 10-25 ปี ข้างหน้าขึ้นไป โดยจะเห็นว่า นักประวัติศาสตร์เป็นผู้ที่ตั้งสมมติฐานเพื่อบอกให้เราทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้ว ส่วนนักข่าวก็เป็น

ผู้รายงานถึงสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น ดังนั้นนักอนาคตนิยมจึงเป็นตัวแทนของผู้ที่จะบอกถึงสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ และสิ่งที่อาจต้องการให้เป็นไป โดยไม่ใช่เป็นการพยากรณ์ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น แต่เป็นการเรียกร้องที่จะรู้มากขึ้นเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้และอนาคตที่พึงปรารถนา โดยศึกษาว่า อนาคตจะพัฒนาไปอย่างไร วิธีวิทยาการวิจัยอนาคตจะช่วยแสดงสิ่งที่เป็นไปได้ ช่วยให้ความกระฉับกระเฉงในการวางแผนนโยบาย ระบุและประเมินการกระทำใดๆ ที่เป็นทางเลือก หลีกเลี่ยงหลุมพรางที่อาจจะเกิดในอนาคต รวมไปถึงเป็นการฉายโอกาสอันดีต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต

คำว่า การวิจัยอนาคต (Futures Research) มีผู้ใช้ในความหมายที่แตกต่างกันออกไปมากมายพอสมควร บ้างก็นำไปใช้อย่างสับสนปนกับคำอื่นๆ ซึ่งเรามักจะพบถ้อยคำที่ใช้เกี่ยวกับการศึกษาเชิงอนาคตอยู่หลายคำ เช่น อนาคตศึกษา (Future Studies) อนาคตศาสตร์ (Futurology) และ อนาคตนิยม (Futurism) อย่างไรก็ตามสมาคมอนาคตโลก (World Future Studies) กับ Future Research ส่วนคำว่า Futurology ได้รับการปฏิเสธมากที่สุด เนื่องจากเป็นคำที่เน้นไปในทางว่าที่อนาคตสามารถรู้ได้อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งในความเป็นจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น (Allen, 1978) และเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนระหว่างคำต่างๆ เหล่านี้ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2529) จึงได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของแต่ละคำไว้ดังนี้

คำว่า Futurism แปลเป็นไทยได้ว่า “อนาคตนิยม” โดยทั่วไปจะ หมายถึงแนวความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับทางเลือกอนาคตต่างๆ (Alternative Futures) ของกลุ่มประชากร หรือกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่ง มีลักษณะที่เป็นลัทธิปรัชญาสาขาหนึ่ง โดยมีความเชื่อว่า อนาคตเป็นเรื่องที่สามารถจะศึกษาได้อย่างมีระบบ การคิดเกี่ยวกับอนาคตของมนุษย์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ มนุษย์เป็นผู้สร้างอนาคต การเตรียมตัวเผชิญอนาคตตามแนวของอนาคตนิยมก็คือ การคิดและสร้างอนาคตเสียตั้งแต่ปัจจุบัน ดังคำขวัญที่ว่า The Future is Now ดังนั้นกระบวนการในการแก้ปัญหาของนักอนาคตนิยมจึงอยู่ในลักษณะที่เป็น Proactive มากกว่า Reactive

คำว่า Futurology แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “อนาคตวิทยา” หรือ “อนาคตศาสตร์” คำนี้นักอนาคตนิยมบางกลุ่มไม่ชอบใช้ เพราะถือว่าแนวคิดเกี่ยวกับอนาคตเป็นเพียงแนวคิด (Perspective) ไม่ใช่ศาสตร์ เพราะยังไม่มีองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ที่อยู่ในรูปกฎและ/หรือทฤษฎีเช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่นๆ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์หรือแม้กระทั่งสังคมศาสตร์ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะเราไม่มีข้อเท็จจริงในอนาคต (Future Facts) สิ่งที่เราเป็นเพียงข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ของมนุษย์ในปัจจุบันเกี่ยวกับทางเลือกต่างๆ ในอนาคตในช่วงระยะเวลาหนึ่ง การศึกษาหรือการวิจัยอนาคตเน้นไปที่การศึกษาทางเลือกอนาคตที่เป็นไปได้ (Possible) หรือน่าจะเป็น (Probable) หลายทางไม่ใช่ทางเดียว การทำนายอนาคตจึงมีลักษณะไม่เหมือนการทำนายที่นักอนาคตนิยมใช้ คือ การทำนายอนาคต (Future Forecasting) ซึ่งเปิดโอกาสให้มีความผิดพลาดสูงกว่า

คำว่า Futures Studies แปลเป็นไทยว่า “อนาคตศึกษา” โดยธรรมชาติทั่วไปแล้ว มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับการวิจัยอนาคต เพียงแต่มีสลักษณะของการใช้ความคิดที่เรียกว่า Intuitive มากกว่าการวิจัยอนาคต ในขณะที่การวิจัยอนาคตมีการเน้นข้อมูลและมีระบบระเบียบและวิธีการศึกษาที่รัดกุมและเป็นแบบแผนมากกว่า ตัวอย่างเช่น การคิด (วิเคราะห์ - สังเคราะห์) จากข้อมูลเดิมที่มีอยู่โดยไม่มีการจัดระบบระเบียบข้อมูลหรือหาข้อมูลใหม่ จัดเป็นอนาคตศึกษา (Futures Studies) ส่วนการออกแบบการวิจัยการใช้เทคนิคการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลหรือสร้างข้อความรู้ใหม่เกี่ยวกับอนาคต จัดเป็นการวิจัยอนาคต (Futures Research)

สรุปได้ว่า การวิจัยอนาคตมีลักษณะเด่นที่แตกต่างออกไปจากคำอื่นๆ ตรงที่การวิจัยอนาคตเน้นข้อมูลและมีระบบระเบียบและวิธีการศึกษาที่รัดกุมและเป็นแบบแผนมากกว่า จึงอาจให้ความหมายของการวิจัย

อนาคต ว่าหมายถึง วิธีศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับทางเลือกอนาคตต่าง ๆ ที่เป็นไปได้หรือน่าจะเป็นของกลุ่มประชากร หรือกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่ง

3.2 ความเป็นมา ความหมายของการวิจัยอนาคต จุดมุ่งหมายของการวิจัยอนาคต

วิโรจน์ สารัตนะ (2546) ได้อธิบายถึงความเป็นมาของการวิจัยอนาคตไว้ว่า เริ่มมีการศึกษากันอย่างจริงจังในปี 1907 (โดย S.Colum Gilfillan) ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มกำหนดวิธีการทำนายที่เรียกชื่อกันในปัจจุบันนี้ว่า การทำนายเชิงปทัสฐานและเชิงสำรวจ (Normative & Exploratory Forecasting) ต่อมาในตอนปลายทศวรรษที่ 1930 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อพัฒนาทางเทคนิคการทำนายขึ้นใหม่อีกหลายวิธี ซึ่งยังคงใช้กันมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาเทคนิคการทำนายขึ้นใหม่อีกหลายวิธีซึ่งยังคงใช้กันมาจนถึงปัจจุบัน ในค.ศ. 1944 Assip K. Flechtheim เป็นผู้เริ่มใช้คำว่า “อนาคตวิทยา” (Futurology) เพื่อแสดงให้เห็นถึงการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากยังอาศัยการคาดเดาอย่างมาก จนกระทั่งในช่วงทศวรรษ 1960 การศึกษาอนาคตจึงเริ่มเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น เมื่อนักทำนายด้านเทคโนโลยีเกิดการเรียนรู้ว่า การทำนายด้านเทคโนโลยีนั้นไม่อาจแยกออกไปจากสังคมในด้านอื่นๆ ได้ การทำนายต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านอื่นๆ อย่างใกล้ชิดด้วยและในช่วงทศวรรษที่ 1970 ในวงการศึกษาก็เริ่มเกิดการเรียนรู้ว่าการทำนายอนาคตจะไม่สามารถกำหนดรูปแบบการศึกษาและมุ่งตรงไปยังอนาคตทางการศึกษาที่พึงปรารถนาได้ หากว่าการทำนายอนาคตนั้น ไม่ได้คำนึงถึงอนาคตของสังคมในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ด้านรัฐบาล ชุมชน ธุรกิจและอุตสาหกรรม ตลอดจนตัวแปรด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี เป็นต้น นั่นก็คือ เกิดการเรียนรู้ว่า การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของสังคมในด้านต่างๆ จะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงการเลือกในอนาคตที่จะพึงมีของสังคมต่างๆ จะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงทางเลือกในอนาคตที่จะพึงมีของสังคมในด้านที่ศึกษาซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ (ศิริชัย ศิริภายะ, 2525; สมหวังพิริยานุวัฒน์, 2525) ที่กล่าวว่า การกระทำใดๆ ที่ปราศจากการคาดการณ์ถึงอนาคตการกระทำนั้นจะเป็นสิ่งที่ไร้คุณค่า การวิจัยอนาคตจะช่วยให้สังคมมีทางเลือกที่ดีและช่วยสร้างจิตสำนึกของบุคคลที่พึงมีต่อสังคมหรือทางเลือกในอนาคตของสังคมนั้นด้วย ประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มจะรวดเร็วยิ่งกันในอนาคต ดังนั้น การวิจัยอนาคตจึงมีแนวโน้มที่จะเป็นการวิจัยที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งขึ้นตลอดจนแนวโน้มการวิจัยการศึกษาในอนาคตจะเน้นเรื่องการวิจัยอนาคต (Futuristic Research)

3.3 ความหมายของการวิจัยอนาคต

มีนักวิชาการทั้งต่างประเทศและในประเทศ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของการวิจัยอนาคตไว้พอสมควร คือ

Textor (1980) ให้ทัศนะของการวิจัยอนาคตไว้ว่า เป็นวิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับทางเลือกในอนาคตที่คนกลุ่มหนึ่งหรือสังคมหนึ่งคิดว่าเป็นไปได้ (Possible) หรือน่าจะเป็นไปได้ (Probable) ในปี 1995 ได้อธิบายถึงการวิจัยอนาคตว่าเป็นการปรับนโยบายและกลยุทธ์เพื่อการจัดการกับปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบันซึ่งการมองไปข้างหน้าไกลๆ ช่วยชี้นำถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางนโยบายและแผนที่จะต้องเตรียมหาไว้ตั้งแต่บัดนี้ ส่วนนักวิชาการในประเทศได้ให้ทัศนะดังต่อไปนี้ เทียนฉาย กิระนันท์ (2525) ได้ให้ความหมายการวิจัยอนาคตไว้ว่า เป็นการศึกษาที่เพื่่อมองเห็นเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่น่าเป็นไปได้ในอนาคต รวมทั้งปฏิสัมพันธ์และผลกระทบในระหว่างเหตุการณ์หรือพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าจะพึงเกิดขึ้นนั้นด้วย อีกสปีต่อมาจุมล พุทธิพรชวิน (2529) ได้ให้ความหมายการวิจัยอนาคตไว้ว่า เป็นวิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับทางเลือกอนาคตต่าง ๆ ที่เป็นไปได้หรือน่าจะเป็นของกลุ่มประชากร หรือกลุ่มสังคมใดสังคม

หนึ่งซึ่งสอดคล้องกับ (ตรีชดา ปุ่นสำเร็จ, 2541; เสียงพิน อ่ำโพธิ์ 2543; นฤมิตร ดิษบรรจง, 2544) ที่ได้ให้ความหมายของการวิจัยอนาคตไว้เช่นกัน เป็นการศึกษาแนวโน้มของภาพเหตุการณ์ใดภาพหนึ่งในอนาคต โดยมีการศึกษาอย่างเป็นระบบที่ใช้ข้อมูลจากอดีตและปัจจุบันหรือเป็นวิธีการศึกษาเหตุการณ์ปรากฏการณ์ต่างๆ ในอนาคตอย่างเป็นระบบที่ใช้ข้อมูลจากอดีตและปัจจุบันหรือเป็นวิธีการศึกษาเหตุการณ์ปรากฏการณ์ต่างๆ ในอนาคตอย่างเป็นระบบมีแบบแผนเพื่อทำนาย คาดการณ์หรือพยากรณ์แนวโน้มเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคตอย่างเป็นระบบมีแบบแผนเพื่อทำนาย คาดการณ์หรือพยากรณ์แนวโน้มเหตุการณ์ภาพในอนาคต ทั้งนี้ก็เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายตลอดจนแนวทางการดำเนินงานในอนาคตนั่นเอง และในปี 2546 สุพัตรา มะปรางหวาน (2546) ก็ได้ให้นิยามของคำว่า การวิจัยอนาคตไว้ว่า เป็นการศึกษาอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ถึงแนวโน้มของภาพเหตุการณ์ในอนาคตที่อาจเป็นไปได้ของสังคมกลุ่มหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายตลอดจนแนวทางในการดำเนินงานในอนาคต

3.4 จุดมุ่งหมายของการวิจัยอนาคต

นักวิชาการด้านอนาคตศึกษาหรืออนาคตวิทยา ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยอนาคตไว้ดังนี้ (Amare, 1974) อ้างถึงใน นาดยา ปิลันธนาพันธ์, 2526) Textor, 1980: จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2529; พรชูลี อาชาวบำรุง , 2537)

จุดมุ่งหมายของการวิจัยอนาคตมิใช่อยู่ที่การทำนายถูกต้องหากแต่อยู่ที่การสำรวจและการศึกษาแนวโน้มที่เป็นไปได้หรือน่าจะเป็นของเรื่องที่ศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เพื่อหาทางทำให้แนวโน้มที่พึงประสงค์นั้นเกิดขึ้นและป้องกันหรือจัดแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์ให้หมดไปหรือหาทางที่จะเผชิญกับแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์นั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากว่ามันจะเกิดขึ้นจริงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยอนาคตจะมีประโยชน์ต่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจตลอดไปจนถึงการกำหนดยุทธวิธี (Strategies) และ วิธี (Tactic) ที่จะนำไปสู่การสร้างอนาคตที่พึงประสงค์และป้องกันหรือจัดอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังครอบคลุมจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อบรรยายทางเลือกในอนาคตรูปแบบต่างๆ (Alternative Futures) ทั้งที่เป็นไปได้ของกลุ่มประชากรที่ศึกษาโดยประเมินสถานภาพในปัจจุบันเกี่ยวกับความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่เกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้
2. เพื่อบ่งชี้ถึงผลกระทบและผลต่อเนื่องที่อาจเกิดขึ้นจากอนาคตที่เป็นไปได้ในแต่ละอนาคต
3. เพื่อเตือนให้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้และให้เข้าใจถึงเบื้องหลังของกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ
4. เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการวางแผนสังคม
5. เพื่อประเมินและพัฒนาสถาบันต่างๆ ให้เข้ากับบริบทของอนาคต

3.5 ประโยชน์ของการวิจัยอนาคต

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยอนาคตว่ามี ประโยชน์หลายประการดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยให้กระบวนการตัดสินใจ เช่น ช่วยกำหนดกรอบการทำงานในการตัดสินใจเพื่อการวางแผน กล่าวคือ แผน นโยบายหรือการตัดสินใจใดๆ จะไม่สามารถกระทำได้หากขาดข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) หรือหากมีแต่เป็นข้อตกลงเบื้องต้นที่ผิดพลาดก็จะนำไปสู่ความเสียหาย ซึ่งข้อตกลงเบื้องต้นนี้

สามารถได้มาด้วยการศึกษาอนาคต แม้จะเป็นเพียงความเป็นไปได้หรือความน่าจะเป็นมากกว่าคนถูกต้องแน่นอนแต่ก็เป็นหลักเกณฑ์ที่จะช่วยให้เห็นภาพแนวโน้มไปพิจารณาประกอบการวางแผนหรือการตัดสินใจได้

2) ช่วยในการเตรียมคนสำหรับอนาคตที่กำลังเปลี่ยนกล่าวคือ การศึกษาความเป็นไปได้ของอนาคตจะทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในตนเองทำให้คนเริ่มมองไปข้างหน้า คำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งที่เป็นปัญหาและไม่ใช่ปัญหาการมุ่งไปข้างหน้าไม่ถอยหลังจะเป็นเหตุให้ประชาชนได้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ขึ้นนอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดความมั่นใจและมองอนาคตในแง่ดี สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ด้วยความตื่นตัวสนใจมากกว่าจะสะท้านกลัว ประชาชนจะมุ่งมั่นเข้าสู่อนาคตนั้นประหนึ่งคนที่ไม่เคยเข้าไปในดินแดนในดินแดนหนึ่งแต่มีแผนที่อย่างหายากๆ อยู่ในมือซึ่งแม้จะไม่ถูกต้องมากนัก แต่ก็พอใช้เป็นแนวทางให้แก่เขาได้ซึ่งแผนที่ดังกล่าว เปรียบเทียบได้กับผลจากการศึกษาอนาคต นอกจากการศึกษาอนาคตยังช่วยให้ประชาชนยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายขึ้น อันเนื่องจากการได้รับการเตือนสามารถปรับตัวได้และจะทำให้เกิดทางเข้าสู่อนาคตนั้น ได้โดยมีความสับสนวุ่นวายทางจิตใจน้อยที่สุด

3) ส่งเสริมให้เกิดความปรองดองและร่วมมือ แม้ว่าในอดีตจะมีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันอย่างมากมาตาม แต่เนื่องจากอดีตเป็นสิ่งที่ผิดพลาดมากแล้ว และไม่สามารถทำให้ดีขึ้นได้ แต่สำหรับอนาคตเป็นโลกแห่งความฝันที่สามารถทำให้เป็นจริงได้หากใช้ความพยายามเพราะอนาคตยังมีได้แปดเปื้อนด้วยความชั่วร้ายหรือความอิจฉาริษยาดังนั้น การมุ่งอนาคตจะทำให้คนลืมอดีต แต่จะเริ่มต้นปรองดองและร่วมมือกันได้ เพราะการมุ่งอนาคตจะทำให้ผู้คนคำนึงแต่ในด้านดีและมีความมุ่งมั่นที่จะได้ถึงให้ได้

4) ช่วยในการสร้างสรรค์ การศึกษาอนาคตจะสามารถชักจูงและให้ความสนใจต่อการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพราะการมองอนาคตที่ห่างไกลออกไปมากกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าย่อมทำให้สามารถคิดได้อย่างสบายอารมณ์และสร้างสรรค์ ซึ่งลักษณะความมีอิสระในการคิดเช่นนี้ จะก่อให้เกิดกระแสความคิดที่หลั่งไหลเข้าไปในความสำนึกและเมื่อได้รับการประเมินในภายหลังแล้วก็สามารถนำไปใช้ได้

5) เป็นเทคนิคด้านการศึกษา อนาคตเป็นเครื่องมือที่ดีเยี่ยมอย่างหนึ่งที่จะช่วยชักจูงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกิดความตระหนักว่าพวกเขาสามารถสร้างโลกได้ โลกที่ดีกว่าที่คนอื่น ๆ คิดและจะทำให้พวกเขาทราบได้ว่าพวกเขาไม่สามารถจะจัดการใดๆ กับอดีตได้อีกแล้ว เพราะทุกอย่างของอดีตเป็นประวัติศาสตร์ที่ลงตัวแน่นอนไปแล้วจะเปลี่ยนแปลงใดๆ อีกไม่ได้ มีเพียงแต่อนาคตเท่านั้นที่ยังเปิดโอกาสให้พวกเขาสามารถเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมได้อยู่

3.6 เทคนิคการวิจัยอนาคต

Roy (1999) กล่าวว่า การวิจัยอนาคตที่ทันสมัยได้เริ่มในราวทศวรรษที่ 1960 โดยมีพื้นฐานอยู่ที่เรื่องของวิธีวิทยาการวิจัยอนาคต เทคนิคการวิจัยในระยะแรกที่พบ คือ เทคนิค Delphi, Cross - Impact Modeling, Gaming และ Simulation ก่อนที่จะมีการแทนที่ด้วยเครื่องมือการวิจัยที่มีประสิทธิภาพมากกว่าโดยเฉพาะเทคนิค Delphi ในปัจจุบันไม่ค่อยได้รับความนิยมตั้งแต่มีการพิสูจน์พบว่า มีค่าใช้จ่ายและเครื่องมือที่ปรับประยุกต์ใช้ไม่มีความชัดเจน ในทางกลับกันเทคนิค Cross - Impact กลับได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากมีการบรรยายเชิงพรรณนาการปฏิสัมพันธ์ได้ลึกซึ้งว่า ในปัจจุบันพบว่า ได้มีการปรับประยุกต์เทคนิควิธีการวิจัยแบบอื่นๆ มาใช้ร่วมกับการวิจัยอนาคตมากขึ้นสรุปได้ดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิธีวิทยาการวิจัยอนาคตจำแนกตามเทคนิควิธีและจุดมุ่งหมาย

ระเบียบวิธี (method)	เทคนิควิธี (by technique)		จุดมุ่งหมาย (by purpose)	
	Quantitative	Qualitative	Normative	Exploratory
Environmental Scanning	✓	✓	✓	✓
Cross Impact Analysis	✓	✓	✓	✓
Decision Model	✓		✓	
Delphi	✓		✓	✓
Econometrics			✓	✓
Futures wheel	✓	✓	✓	✓
Gaming and Simulation		✓	✓	✓
Genius Forecasting		✓	✓	✓
Morphological Analysis		✓	✓	
Participatory Methods		✓	✓	
Relevance trees		✓	✓	
Scenarios	✓			✓
Statistical Modeling				✓
System Dynamics				✓
Structural Analysis		✓	✓	✓
Technology Sequence Analysis	✓	✓		
Time Series Forecasts	✓			
Trend Impact Analysis				

ที่มา : Jerome, C.G. (1999) : AC/UNU Millennium Project.

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าเทคนิคการวิจัยอนาคตได้มีการพัฒนาและเรียกชื่อเทคนิคแตกต่างกันออกไป โดยเมื่อจำแนกตามเทคนิควิธีและจุดมุ่งหมายของการวิจัยแล้วพบว่า มีความหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้วิจัยว่าจะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานวิจัยของตนอย่างไร

สำหรับในที่นี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงบางเทคนิควิธีที่ได้รับความสนใจพอสมควร คือ เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ชนิตา รักษ์พลเมือง (2539) ได้สรุปเกี่ยวกับปัญหาที่ควรศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟาย การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย การใช้สถิติและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย ดังนี้

เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย เป็นวิธีการของการค้นหา รวบรวมข้อเท็จจริงและพิจารณาการตัดสินใจที่มุ่งเพื่อชะลอขั้นตอนของการตัดสินใจ ซึ่งแต่เดิมจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติที่ประชุม รวมทั้ง เทคนิคนี้ยังถือเป็นเครื่องมือที่ใช้พยากรณ์เหตุการณ์และความคาดหวังของผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ หลายครั้งในสถานการณ์หนึ่ง ผลลัพธ์ที่ได้

ชนิตา รักษ์พลเมือง (2539) ได้สรุปเกี่ยวกับปัญหาที่ควรศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟาย การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย การใช้สถิติและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย ดังนี้

เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย เป็นวิธีการของการค้นหา รวบรวมข้อสังเกตและพิจารณาการตัดสินใจที่มุ่งเพื่อชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจ ซึ่งแต่เดิมจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติที่ประชุม รวมทั้ง เทคนิคนี้ยังถือเป็นเครื่องมือที่ใช้พยากรณ์เหตุการณ์และความคาดหวังของผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้นๆ หลายครั้งในสถานการณ์หนึ่ง ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นเอกฉันท์ที่เที่ยงตรง (Macmillan, 1971; Rasp, 1973) ส่วนนักวิชาการชาวไทยได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายไว้ดังนี้ ในปี 2544 สุวลี ทวีบุตร (2540) อธิบายไว้ว่าเป็น กระบวนการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือแนวโน้มที่เกิดขึ้นในอนาคต ต่อมาในปี 2543 เสียงพิน อ่ำโพธิ์ (2543) กล่าวถึงเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายว่า คือ กระบวนการที่จะหาคำตอบของเหตุการณ์หรือพฤติกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นการหาความคิดที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อสรุป เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นเอกฉันท์ เพื่อการตัดสินใจ

ลักษณะทั่วไปของเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย

ลักษณะทั่วไปของเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายนั้น Enzer (1971) ได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้ (1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมในการวิจัยจะไม่ทราบเลยว่าผู้ใดบ้างที่ร่วมอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนี้ เหตุที่ต้องทำเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการขจัดอิทธิพลของกลุ่มหรืออิทธิพลของลักษณะเด่นของผู้เชี่ยวชาญบางคน ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆ ดังนั้น ในการวิจัยโดยเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายนี้ จึงมักใช้แบบสอบถามหรือวิธีการสื่อสารอื่นๆ ที่ช่วยให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดไม่ต้องมาเผชิญหน้ากัน และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ถูกต้อง เชื่อถือได้จึงต้องมีการใช้แบบสอบถามซ้ำหลายๆ รอบ (2) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบแบบสอบถามด้วยความเห็นที่กล้าแสดงอย่างละเอียดรอบคอบ และเพื่อให้ได้คำตอบที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันยิ่งขึ้น ผู้วิจัยแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันนี้จะแสดงในรูปสถิติ และผู้วิจัยจะจัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทราบเพื่อที่ผู้เชี่ยวชาญจะได้พิจารณาตัดสินใจว่า จะคงคำตอบเดิมหรือจะปรับปรุงเพื่อเปลี่ยนแปลงคำตอบเดิมประการใดบ้าง ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงคำตอบเดิมนั้นควรบอกเหตุผลให้ทราบด้วย (3) เป็นกระบวนการที่ใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วยในการจำกัดวงคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการลดการกระจายการกระจายของคำตอบของกลุ่ม ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้น และนอกจากนั้นยังใช้สถิติเข้าช่วยในการยืนยันว่า ความคิดเห็นในคำตอบรอบสุดท้ายของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้น เป็นตัวแทนของความคิดเห็นของสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มด้วย (4) ผลการวิจัยจะพิจารณาจากความคิดเห็นหรือคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในครั้งสุดท้ายเป็นหลัก

คุณลักษณะสำคัญของเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย

ชนิษฐา วิทยานูมาส (2530) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะสำคัญของเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายไว้ดังนี้ 1) เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายมุ่งหาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยการตอบแบบสอบถาม ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญต้องตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นในแต่ละตอน 2) เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน มีผลกระทบหรือมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระความคิดเห็นของผู้อื่นไม่มีผลต่อการตัดสินใจ 3) เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายประกอบด้วย การถามซ้ำด้วยแบบสอบถามหลายรอบผู้เชี่ยวชาญสามารถทบทวน กลั่นกรองคำตอบอย่างละเอียดรอบคอบ ทำให้สามารถแก้ไขข้อบกพร่องหรือสิ่งที่มองเข้าไปในการตอบรอบก่อน 4) เทคนิค

การวิจัยอนาคตแบบเดลฟายทำให้ผู้เชี่ยวชาญทราบคำตอบของกลุ่ม โดยผู้วิจัยจะส่งคำตอบให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทราบ เพื่อให้พิจารณาตัดสินใจว่าจะคงคำตอบเดิมหรือจะเปลี่ยนแปลงคำตอบ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงต้องบอกเหตุผลด้วย 5) เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายนี้ ความน่าเชื่อถือของคำตอบและความสำเร็จของการวิจัยขึ้นอยู่กับแบบสอบถามและความรู้ของผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม 6) เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายนี้จะใช้สถิติวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ สถิติการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจาย

จากคุณลักษณะดังกล่าว ทำให้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายมีความเป็นปรนัยและแม่นยำในการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมากกว่าวิธีอื่น ที่จัดให้กลุ่มบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตรงสามารถป้องกันมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดมีอิทธิพลครอบงำการตัดสินใจสามารถตัดสินใจให้ข้อเท็จจริงได้

กระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย ประกอบด้วย

1) ลักษณะของปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา

ปัญหาหรือเรื่องที่จะนำมาศึกษา ควรเป็นเรื่องที่จะนำไปสู่การวางนโยบายหรือคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงการกำหนดทางเลือกต่างๆ หรือประเด็นที่มุ่งศึกษาความคิดที่สอดคล้องกัน เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนไม่สามารถหาคำตอบด้วยการวิเคราะห์วิธีใดวิธีหนึ่งที่มีอยู่ ต้องใช้การตัดสินใจจากความรู้สึกนึกคิดในการรวบรวมข้อมูล ตลอดจนศึกษาความสอดคล้องต่อเนื่องระหว่างเป้าหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) ของสิ่งต่างๆ เพื่อรับรู้สภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะนำมาสู่การสรุปเป็นหลักการและแนวคิดร่วมกัน ดังนั้น ปัญหาที่นำมาศึกษาจึงควรเป็นปัญหาในเชิงคุณภาพซึ่งไม่อาจหาคำตอบได้ในเชิงสถิติ

2) ผู้เชี่ยวชาญ

เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายนี้ เป็นการรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นผลการวิจัยจะมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถในเรื่องนั้นอย่างแท้จริงหรือเป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ มีประสบการณ์ในเรื่องที่ศึกษา และควรเป็นผู้ที่สามารถอุทิศเวลาและเห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา จำนวนผู้เชี่ยวชาญขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มและประเด็นปัญหาที่ศึกษาเป็นสำคัญหากผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous Group) อาจใช้เพียง 10 -15 คน แต่ถ้ากลุ่มมีความแตกต่างกัน คือมีลักษณะวิวิธพันธ์ (Heterogeneous Group) อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญมาก Macmillan (1971) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยและการเปลี่ยนแปลงของความคลาดเคลื่อนในการประชุมประจำปีของ California Junior College Association เมื่อปี พ.ศ. 2524 พบว่าหากจำนวนผู้เชี่ยวชาญมีตั้งแต่ 17 คนขึ้นไปอัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมากจนคงที่ ดูตารางที่.2 ประกอบ

ตารางที่ 2 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนในการมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญเพิ่มขึ้นของเทคนิคการวิจัย
อนาคตแบบเดลฟาย

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ (Panel Size)	การลดลงของความคลาดเคลื่อน (Error Reduction)	ความคลาดเคลื่อนของการลดลง (Net Change)
1-5	1.20-0.70	0.50
5-9	0.70-0.58	0.12
9-13	0.58-0.54	0.04
13-17	0.54-0.50	0.04
17-21	0.50-0.48	0.02
21-25	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

ที่มา : Macmillan, 1971

3) แบบสอบถาม

แบบสอบถาม นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญของเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย เนื่องจากเทคนิคนี้ เป็นเทคนิคที่ต้องรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถามโดยทั่วไปแบบสอบถามในเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า โดยทั่วไปการตอบแบบสอบถามจำเป็นต้องมีการสอบถาม 3 รอบหรือมากกว่าเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้กลั่นกรองความคิดอย่างละเอียดรอบคอบและมั่นใจในคำตอบของตนเอง แต่ในกรณีที่ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงน้อยมากอาจจะทำเพียง 2-3 รอบก็ได้ (ประมุข กอปรสิทธิพัฒน์ , 2548) หรือถ้าแบบสอบถามฉบับแรก เริ่มด้วยการให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญลงมติหรือจัดอันดับความสำคัญและเมื่อแบบสอบถามฉบับที่สองหรือสาม พบว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก หรือพบว่าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แคบมากแล้วลักษณะแบบนี้ก็สามารถยุติกระบวนการวิจัยได้ภายใน 2-3 รอบเช่นกัน Kohtbantau (1978 อ้างถึง ในเดชพิชัย, 2527) ลักษณะแบบสอบถามในแต่ละรอบจึงมีลักษณะแตกต่างกันโดยสำหรับ แบบสอบถามรอบที่ 1 นั้นผู้วิจัยต้องเริ่มจากกำหนดกรอบ (Frame) ของการวิจัย เนื่องจากประเด็นปัญหาที่ศึกษาเป็นประเด็นเชิงคุณลักษณะ ซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวางการกำหนดกรอบวิจัย จะช่วยให้เห็นภาพการวิจัยชัดเจนขึ้น กรอบของการวิจัยอาจได้มาจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านแล้วจึงนำมาสร้างแบบสอบถามรอบแรก ลักษณะแบบสอบถามในรอบแรกอาจเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็นอย่างกว้างๆ บางครั้งผู้วิจัยอาจสร้างแบบสอบถามรอบแรกเป็นแบบปลายปิด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมตามต้องการ (ขนิษฐา วิทยานุมาส, 2530; ตรีชดา ปุ่มสำเริง, 2541) ส่วนแบบสอบถามรอบที่ 2 นั้น พัฒนามาจากแบบสอบถามในรอบแรกเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก โดยต้องนำความคิดเห็นทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญทุกคนมาสังเคราะห์ สร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดประมาณค่าตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนหรือเกินไปจากกรอบที่กำหนดของการวิจัยออกไป การรวมข้อความนี้ ผู้วิจัยอาจหาถ้อยคำที่ครอบคลุมข้อความทั้งหมดและต้องคงความหมายเดิมของผู้เชี่ยวชาญไว้ การประเมินค่าในแบบสอบถามรอบนี้จะเน้นการจัดลำดับความสำคัญหรือ

ความเป็นไปของเหตุการณ์หรือข้อความที่กำหนดขึ้น เป็นข้อคำถามหรือข้อความเดียวกัน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสอบถามในรอบที่ 2 ทั้งหมดหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) แล้วพิจารณาตามเกณฑ์อันดับ โดยนำข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และข้อความที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ($Q_3 - Q_1$) ไม่เกิน 1.50 มาดำเนินการต่อไป

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลเริ่มต้น ตั้งแต่การติดต่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการเข้าร่วมการวิจัย โดยการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 เนื่องจากการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟายต้องอาศัยการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ซึ่งหลายครั้งในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละรอบต้องใช้เวลาแก่ผู้เชี่ยวชาญให้พอเหมาะไม่เร่งรัดจนเกินไปและไม่ควรทิ้งระยะยาวเกินไป สำหรับแบบสอบถามในแต่ละรอบเพราะผู้เชี่ยวชาญอาจลืมคำตอบไปแล้วหรือเกิดความไม่แน่ใจเสียเวลาในการทบทวน เพื่อมิให้เกิดผลกระทบจากความแตกต่างในคำตอบที่จะได้รับ อันเนื่องมาจากระยะเวลาของการแจกแจงแบบสอบถามในแต่ละรอบต่างกัน ดังนั้นจึงควรพิจารณาระยะเวลาในการส่งแบบสอบถามให้เหมาะสม (Weatherman & Swenson, 1974 อ้างถึงใน ตรีชดา ปุ่นสำเร็จ, 2541)

5) สถิติที่ใช้

สถิติที่นำมาใช้ในการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 2 สถิติที่เกี่ยวกับการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Center Tendency) อันได้แก่ ฐานนิยม (Mode) มัธยฐาน (Median) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อแสดงตำแหน่งของความคิดเห็น เนื่องจากมาตราที่ใช้กับคำตอบมีเพียงเล็กน้อย ดังนั้น การใช้ค่าเฉลี่ยจึงไม่เหมาะสม ซึ่งจะมีการใช้มัธยฐานมากกว่าในกรณีที่เป็นความคิดเห็นในเรื่องเวลาและปริมาณ สำหรับกรณีที่ยพยายามจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในอนาคตมักใช้ฐานนิยมมากกว่า นอกจากสถิติเกี่ยวกับการจัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยแบบเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย ยังใช้ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) เพื่อพิจารณาการกระจายของความคิดเห็น หากข้อความใดที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์กว้าง คือ มากกว่า 1.50 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่างกันมาก ข้อความใดที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตั้งแต่ 1.50 ลงมา แสดงถึงความสอดคล้องกันของความคิดเห็นซึ่งอาจนำมาหาข้อสรุปของการวิจัย อย่างไรก็ตามควรพิจารณาข้อความที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์กว้าง บางกรณีอาจเป็นข้อความที่มีประโยชน์หรือเป็นการเตือนล่วงหน้าถึงประเด็นความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องผู้วิจัยจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

ปัญหาที่ควรศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟาย

ปัญหาที่ควรศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟาย ควรที่จะเป็นประเด็นปัญหาอันจะนำไปสู่การวางแผนนโยบายหรือคาดการณ์อนาคตรวมทั้งการกำหนดทางเลือกต่าง ๆ หรือเป็นประเด็นปัญหาที่มุ่งหาความเห็นสอดคล้องต้องกันเพื่อแก้ปัญหาที่สลับซับซ้อนทั้งในเชิงโครงสร้างและการปฏิบัติงาน หรือเพื่อสรุปเป็นหลักการแนวคิดร่วมกัน ปัญหาที่ศึกษาในการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายจึงเป็นปัญหาในเชิงคุณลักษณะซึ่งไม่อาจได้คำตอบโดยอาศัยการศึกษาด้วยวิธีการเชิงสถิติ

ลักษณะเด่นของเทคนิคเดลฟาย (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2529) ได้สรุปลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของเทคนิคเดลฟายไว้ดังนี้

1) เป็นเทคนิคการวิจัยและเป็นเทคนิคในการแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญของผู้ทรงคุณวุฒิ ทางตรง โดยที่ไม่มีการเผชิญหน้ากัน เพราะตามกระบวนการของเทคนิควิธี จะช่วยผสมผสานความเชี่ยวชาญของผู้ทรงคุณวุฒิไปด้วย

2) การตอบแบบสอบถามมีหลายรอบ ผู้ทรงคุณวุฒิจึงมีโอกาสถ่วงถ่วงคำตอบอย่างละเอียดรอบคอบ ทำให้ข้อมูลที่ได้รับความน่าเชื่อถือได้สูง

3) เป็นเทคนิคที่สามารถรับข้อมูลจากคนจำนวนมาก โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ และช่วงเวลา มีกลไกการดำเนินงานง่าย เป็นการระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิได้อย่างรวดเร็ว มีอิทธิพลจากบุคคลภายนอกหรือเสียงส่วนใหญ่/น้อย เพราะผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนไม่ทราบว่ามีผู้ใดบ้างที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และไม่มีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิ

ลักษณะด้อยของเทคนิคเดลฟาย มีดังนี้

1) นักวิจัยเป็นผู้กำหนดกรอบให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบ ซึ่งนอกจากจะขัดกับข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยอนาคตที่ว่า พยายามจะหาทางเลือกของแนวโน้มทุก ๆ ทางที่เป็นไปได้แล้ว ยังเป็นการจำกัดกรอบความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการปิดบังอำพราง และละเลยความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิโดยผู้วิจัยเองอย่างจงใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์

2) การคัดเลือกและเกณฑ์การพิจารณาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ถ้าไม่เหมาะสมดีพอจะทำให้ได้ผู้ที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องการอย่างแท้จริง สำหรับกรณีนี้ ชนิดา รัชพลเมือง (2528) ได้กล่าวอย่างน้อยที่สุดผู้วิจัยต้องคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีลักษณะครบ 3 ประการ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเต็มใจและเห็นความสำคัญของการวิจัย เพราะหากแม้เป็นผู้รอบรู้ในปัญหาที่ศึกษา แต่อาจไม่มีเวลาตอบแบบสอบถามทั้ง 3 รอบ หรือไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยก็อาจทำให้ผลการวิจัยขาดความน่าเชื่อถือได้ ถ้าเป็นการวิจัยเพื่อการวางแผนหรือนโยบาย ควรคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเข้าร่วมการวิจัยด้วย

3) การที่มีการตอบแบบสอบถามซ้ำหลายรอบ เพื่อให้เกิดความเที่ยงของคำตอบตามกระบวนการของเทคนิคเดลฟายนั้น อาจทำให้ผู้ทรงคุณวุฒิเกิดความเบื่อหน่ายหรือเกิดความรู้สึกว่ารบกวนมากเกินไป อาจไม่ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามรอบต่อไป

4) ถ้าลักษณะของการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายนั้น มุ่งทำนายเหตุการณ์อนาคตคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิ อาจเป็นการแสดงความคาดหวังหรืออุดมคติของผู้ตอบเกี่ยวกับประเด็นนั้นๆ มากกว่าทำนายความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยควรหาทางป้องกันด้วย

4. ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

ประวัติความเป็นมา

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น เป็นสถาบันการศึกษาสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข เริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2506 นับจนถึงปัจจุบัน เปิดดำเนินการมาแล้วกว่า 43 ปี ในระยะเริ่มต้นได้ใช้สถานที่หน่วยควบคุมคุณภาพจังหวัดราชบุรี เป็นการชั่วคราว ใช้ชื่อเมื่อแรกก่อตั้งเป็น “ศูนย์ฝึกและอบรมอนามัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” สังกัดกองการศึกษา และฝึกอบรม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และเมื่อการก่อสร้างอาคารสถานที่ ณ จังหวัดขอนแก่น แล้วเสร็จใน ปี พ.ศ. 2507 จึงได้ย้ายที่ทำการมายังสถานที่ในปัจจุบัน เลขที่ 90/1 ถนนอนามัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

วิทยาลัยการสาธณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ในฐานะสถาบันการศึกษาด้านสาธณสุข มีบทบาทหลักในการผลิตบุคลากรทางด้านสาธณสุข ซึ่งนับเป็นงานสำคัญยิ่งในการพัฒนากำลังคนด้านสาธณสุขให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบบริการสาธณสุขของประเทศ เป็นวิทยาลัยการสาธณสุข 1 ใน 7 แห่งทั่วประเทศ วิทยาลัยได้มีการปรับปรุงและพัฒนา ทั้งบริเวณอาคารสถานที่ ตลอดจนหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป จากแรกเริ่มที่ทำหน้าที่ในด้านการฝึกอบรมและจัดการศึกษาในหลักสูตร “พนักงานอนามัย” ปัจจุบันเปิดดำเนินการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีระยะเวลาการศึกษา 2 ปี จำนวน 4 หลักสูตร คือ 1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธณสุขศาสตร์ (สาธณสุขชุมชน) 2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธณสุขศาสตร์ (ทันตสาธณสุข) 3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม) 4. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเวชกิจฉุกเฉิน และมีการดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนากำลังคนและด้านวิชาการ อื่นหลายประการ

พัฒนาการที่สำคัญ

- พ.ศ.2506 เปิดการสอนหลักสูตร “พนักงานอนามัย”
- พ.ศ.2509 ปรับปรุงหลักสูตร “พนักงานอนามัย” เป็นหลักสูตร “พนักงานอนามัยจัตวา”
- พ.ศ.2517 เปลี่ยนชื่อจาก “ศูนย์ฝึกอบรมอนามัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เป็น “ศูนย์ฝึกอบรมการสาธณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”
- พ.ศ.2521 เปลี่ยนชื่อจาก “ศูนย์ฝึกอบรมการสาธณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น” เป็น “วิทยาลัยการสาธณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น” และเปิดอบรมหลักสูตร “สาธณสุขอำเภอ”
- พ.ศ.2522 เปิดการสอนหลักสูตรทันตภิบาล โดยตั้งโรงเรียนทันตภิบาลขึ้นในวิทยาลัย และ เปิดอบรมหลักสูตร “ผู้ช่วยสาธณสุขอำเภอ”
- พ.ศ.2525 ปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตร “เจ้าหน้าที่สาธณสุข” เป็น “เจ้าพนักงานสาธณสุข”
- พ.ศ.2528 เปิดการสอนหลักสูตรเจ้าพนักงานเภสัชกรรม โดยตั้งโรงเรียนเจ้าพนักงานเภสัชกรรมขึ้นในวิทยาลัยฯ ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนเป็น “ภาควิชาเภสัชกรรม” และเป็นสถาบันร่วมผลิตกับคณะสาธณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดการเรียนการสอนหลักสูตร “สาธณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง)” โดยศึกษาวิชาพื้นฐานที่วิทยาลัย เป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา และศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี 2
- พ.ศ.2529 เปิดอบรมหลักสูตร “ผู้บริหารการสาธณสุขระดับกลาง” และ “หลักสูตรผู้บริหารการสาธณสุขระดับต้น”
- พ.ศ.2531 เปิดอบรมหลักสูตร “หัวหน้าสถานีอนามัย” และปรับเปลี่ยนสายงานเจ้าหน้าที่สาธณสุข เป็น “เจ้าพนักงานสาธณสุขชุมชน”
- พ.ศ.2532 เปิดสอนหลักสูตร “สาธณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง)” ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยศึกษาที่วิทยาลัยฯ 1 ปี และศึกษาที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2 ปี (ปัจจุบันยกเลิกแล้ว) พ.ศ.2534 ปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธณสุข เป็น หลักสูตรประกาศนียบัตรสาธณสุขศาสตร์”

- พ.ศ.2537 ได้รับพระราชทานพระนามาภิไธย ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นชื่อ วิทยาลัยทั่วประเทศและเปลี่ยนชื่อวิทยาลัย เป็น“วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดขอนแก่น”
- พ.ศ.2538 เปลี่ยนชื่อหลักสูตรทั้ง 3 หลักสูตร เป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์(สาธารณสุข ชุมชน) หลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข) หลักสูตรประกาศนียบัตร สาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม)
- พ.ศ. 2539 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (กู้ชีพ) และเปิดอบรมหลักสูตร “สาธารณสุข ศาสตร์ศึกษา”
- พ.ศ.2540 เปิดสอนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พ.ศ. 2543 พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร “ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน)” หลักสูตร “ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข)” หลักสูตร “ประกาศนียบัตรสาธารณสุข ศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม)” มีวิชาแกนร่วมกัน
- พ.ศ. 2544 พัฒนาหลักสูตร “ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (กู้ชีพ)” เป็นหลักสูตร “ประกาศนียบัตรเวช กิจฉุกเฉิน”
- พ.ศ. 2545 พัฒนาหลักสูตร “ประกาศนียบัตรเวชกิจฉุกเฉิน” เป็นหลักสูตร “ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเวช กิจฉุกเฉิน” พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร “ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุข ชุมชน)” หลักสูตร “ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข)” หลักสูตร “ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม)” ฉบับบูรณาการ
- พ.ศ. 2549 พัฒนาหลักสูตร เป็นหลักสูตร “ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาธารณสุขชุมชน” หลักสูตร “ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทันตสาธารณสุข” หลักสูตร “ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เภสัชกรรม”
- พ.ศ. 2550 เตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพ เพื่อการเป็นสถาบันสมทบผลิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล

ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย

ปรัชญา

จัดการศึกษาแบบบูรณาการ ผลิตความรู้สู่ชุมชน พัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำด้านสุขภาพ เพื่อชุมชนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศเพื่อนบ้าน
ผลิตมีคุณภาพตอบสนองความต้องการของระบบสุขภาพ

พันธกิจ

1. ผลิตและพัฒนาบุคลากรสุขภาพที่ได้มาตรฐาน ตอบสนองความต้องการของระบบสุขภาพของ ประเทศ และมีศักยภาพระดับสากล

2. วิจัยและจัดการความรู้ให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ
3. ให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของพื้นที่
4. บูรณาการศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ ทั้งในการผลิต การพัฒนาบุคลากรสุขภาพ การวิจัย การจัดการความรู้ ตลอดจนการให้บริการวิชาการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

นโยบายการพัฒนาวิทยาลัย

1. เน้นการพัฒนากำลังคนของวิทยาลัย ให้เป็นคนดี มีความสุข และปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ
2. พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและภารกิจและภารกิจอื่น ๆ ของวิทยาลัย

3. พัฒนาการจัดการศึกษาตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษา
4. พัฒนาวิทยาลัยให้เป็นวิทยาลัยน่าอยู่ (Healthy College)

ค่านิยมร่วม

ใฝ่รู้ จิตบริการ ทำงานเป็นทีม

สภาพทางกายภาพในสถาบัน

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่บนเลขที่ 90/1 ถนนอนามัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 มีเนื้อที่ 27 ไร่ ประกอบด้วย

1.1 อาคารอำนวยการ 6 ชั้น	1	หลัง
1.2 อาคารเรียน 4 ชั้น	3	หลัง
1.3 หอพักนักศึกษา/ผู้เข้าอบรม	4	หลัง
1.4 อาคารหอประชุม	1	หลัง
1.5 สถานีนอนามัยสาธิต	1	หลัง
1.6 โรงครัวและโรงอาหาร	1	หลัง
1.7 โรงซักฟอก	1	หลัง
1.8 อาคารซ่อมบำรุง	1	หลัง
1.9 โรงจอดรถ	4	หลัง
1.10 สนามฟุตบอล สนามบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล และสนามเปตอง		
1.11 ป้อมยาม	1	หลัง
1.12 ระบบบำบัดน้ำเสีย	1	แห่ง
1.13 บ้านพักอาจารย์/เจ้าหน้าที่	42	หลัง
1.14 แพลตพักอาจารย์	1	หลัง (12 ยูนิต)

สถานที่ตั้ง

เลขที่ 90/1 ถนนอนามัย ตำบลในเมือง อำเภอ จังหวัดขอนแก่น 40000

โทรศัพท์ : 0-4322-1770, 0-4322-1493, 0-4322-2741,

0-4322-3898, 0-4322-5129

โทรสาร : หมายเลขเดียวกับโทรศัพท์ ต่อ 102

เว็บไซต์ : <http://www.scphkk.ac.th>

จำนวนหลักสูตร

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ในฐานะสถาบันการศึกษาด้านสาธารณสุข มีบทบาทหลักในการผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ซึ่งนับเป็นงานสำคัญยิ่งในการพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข ให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขของประเทศ

ปัจจุบัน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น เปิดดำเนินงานจัดการศึกษา หลักสูตร การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีระยะเวลาการศึกษา 2 ปี จำนวน 4 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาสารสนเทศศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน)
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาสารสนเทศศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข)
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาสารสนเทศศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม)
4. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขากิจฉุกเฉิน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา

1. มีความรู้และทักษะเชิงวิชาชีพ
2. มีความคิดวิจารณ์ญาณ ใฝ่รู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. สามารถปฏิบัติงานด้วยตนเองและสามารถทำงานเป็นทีม
4. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน และต่อสังคม
5. มีสมรรถนะด้านการสื่อสารและสารสนเทศ มีมนุษยสัมพันธ์
6. เป็นผู้นำในการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ
7. มีความดีงาม เห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม มีวินัยในตนเอง
8. มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต

จำนวนบุคลากรและนักศึกษา

อาจารย์ประจำ (ข้าราชการ)	75	คน
ผู้อำนวยการวิทยาลัย	1	คน
ทันตแพทย์	20	คน
เภสัชกร	11	คน
พยาบาลวิชาชีพ	18	คน

วิทยากร	19	คน
นักวิชาการสาธารณสุข	3	คน
เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข	1	คน
เจ้าพนักงานเภสัชกรรม	2	คน
อาจารย์ประจำ (อัตราจ้าง)	2	คน
รวมอาจารย์ประจำที่อยู่ปฏิบัติงานจริงทั้งหมด	77	คน
ข้าราชการสายสนับสนุน	11	คน
ลูกจ้างประจำ	15	คน
ลูกจ้างชั่วคราว	62	คน
รวมอัตรากำลังข้าราชการ	88	คน
รวมอัตรากำลังลูกจ้าง	77	คน
ข้าราชการลาศึกษาต่อ	9	คน

คุณวุฒิอาจารย์

คุณวุฒิอาจารย์		ปีการศึกษา
		2550
คุณวุฒิอาจารย์	เอก	3
	โท	49
	ตรี	25
	รวม	77
สัดส่วนคุณวุฒิอาจารย์		
เอก : โท : ตรี	จำนวน	3 : 49 : 25
	อัตราส่วน	0.04 : 0.64 : 0.32

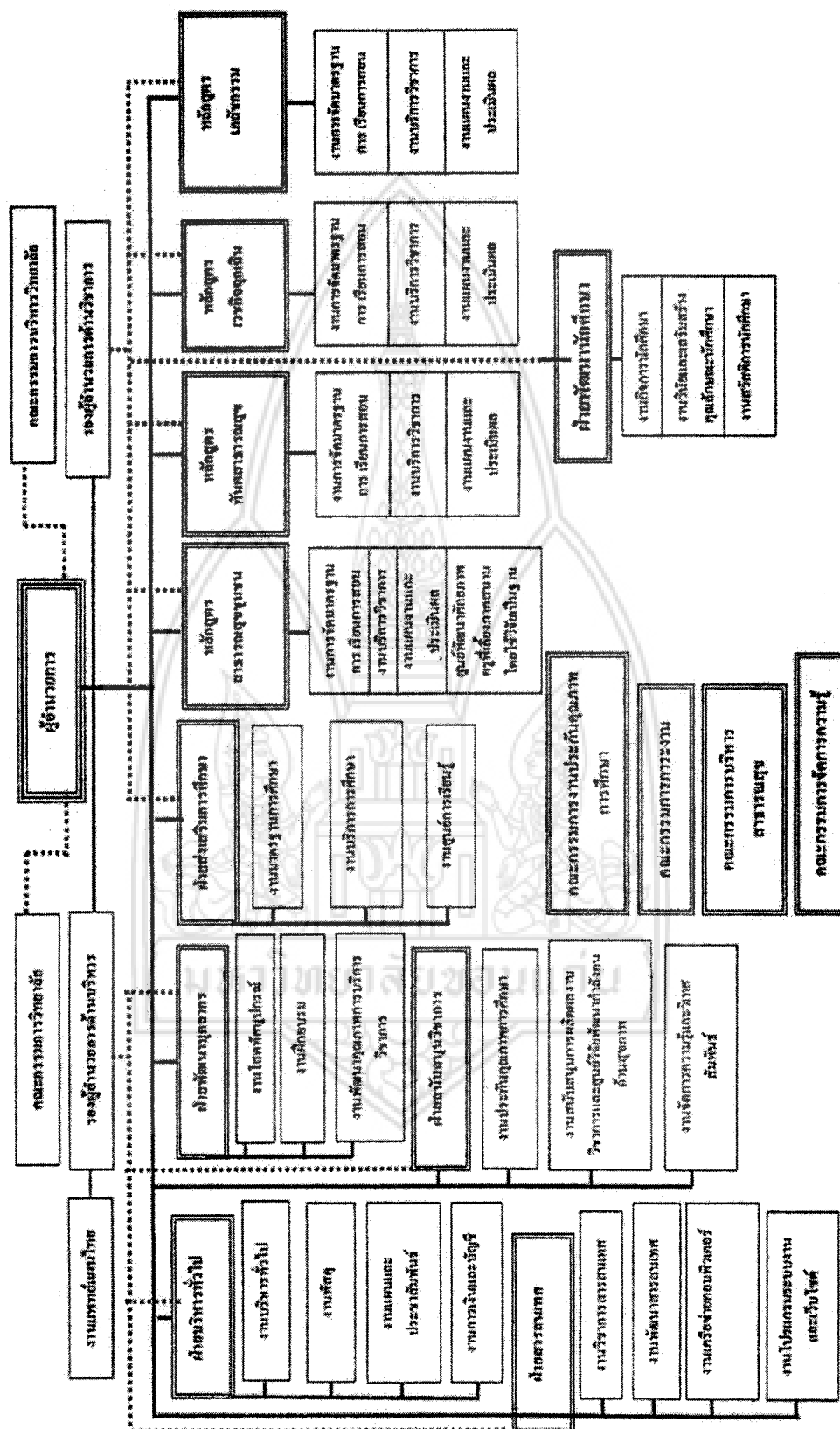
นักศึกษา			
หลักสูตร	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	รวม
ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน)	113	159	272
ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข)	84	101	185
ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (เทคนิคเภสัชกรรม)	41	58	99
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเวชกิจฉุกเฉิน	66	76	142
รวม			698

โครงสร้างการการบริหารงานและโครงสร้างองค์กร

การบริหารงาน

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น บริหารงาน โดยมีผู้อำนวยการวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบ กำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายของสถาบันพระบรมราชชนก และแผนกลยุทธ์ของวิทยาลัย การบริหารงานอยู่ในรูปของคณะกรรมการบริหารวิทยาลัย ซึ่งเป็นตัวแทนจากฝ่าย คณะวิชา ลูกจ้างประจำ และ ลูกจ้างชั่วคราวภายในวิทยาลัย มีหัวหน้าฝ่ายและหัวหน้าคณะวิชา เป็นผู้ช่วยในด้านการบริหารในส่วนต่าง ๆ

ภาพที่ 1 โครงสร้างวิทยาลัยการสาธิตสิรินธร จังหวัดขอนแก่น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ละเอียต แจ่มจันทร์ (2540) ศึกษา อนาคตภาพของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ สำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ระบบบริการสาธารณสุขในประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนหลายประการ ทำให้คุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพในอนาคต จำเป็นต้องมีความสามารถเชิงวิชาชีพ เพื่อให้บริการสุขภาพมีความสามารถเชิงทางวิชาการในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง และความสามารถสากลเพื่อดำรงชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงในช่วง 10 ปีข้างหน้า วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ยังคงต้องผลิตพยาบาลวิชาชีพต่อไป โดยมีเป้าหมายการผลิตในช่วงปี พ.ศ. 2540 - 2549 จำนวน 41,410 คน การออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตร์สำหรับช่วย พ.ศ. 2540 - 2549 พบว่า หลักสูตรโดยภาพรวม ยังคงเป็นหลักสูตรรายวิชาอยู่ ปรัชญาของหลักสูตรมีความเด่นชัดของมโนทัศน์ 4 ประการ คือ มนุษย์ สิ่งแวดล้อมสุขภาพและการพยาบาล ปรัชญาของหลักสูตร เน้นการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสนาคือให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้วยวิธีการแห่งศรัทธาและวิธีการแห่งปัญญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมี 11 ข้อ สามารถกำหนดความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา 3 ด้าน คือ ครอบคลุมความสามารถทางวิชาชีพ ความสามารถทางวิชาการ และความสามารถสากล ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมโครงสร้างของหลักสูตร หน่วยกิต รวม 148 หน่วยกิต เป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไป 46 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ 22 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพ 74 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต ประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้แบบนวัตน์เอง โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การประเมินหลักสูตรใช้วิธีการหลายรูปแบบ และให้มีความต่อเนื่องในกระบวนการเรียนการสอนและการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ที่สร้างขึ้นมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ เพราะสามารถบริหารหลักสูตรทั้ง 6 ด้านได้ โดยปรับปรุงการบริหาร บางประการตามพันธกิจของวิทยาลัย

นุสรณ์ คูณะวนิชพงษ์ และคณะ (2540) ศึกษา ทางเลือกเชิงนโยบายในการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพในสองทศวรรษหน้า ระบบสาธารณสุขในอนาคต จะมุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และบริการระดับต้นมาก ระบบบริหารสุขภาพจะมีการจัดการสูงภายใต้ระบบประกันสุขภาพแบบต่างๆ บทบาทของประชาชน ชุมชน เอกชน ในการจัดการระบบบริการมีสูงมาก ขณะที่บทบาทของรัฐโดยเฉพาะในส่วนกลางจะปรับไปสู่การเป็นผู้ซื้อบริการ การพัฒนาและกำกับดูแลมาตรฐาน การสนับสนุนด้านวิชาการ และการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องเป็นครั้งคราว

ลักษณะระบบบริการสุขภาพ ดังกล่าว จึงมีความต้องการกำลังคนที่มีคุณภาพสูงขึ้น และมีความต้องการกำลังคนประเภททั่วไปจำนวนมาก กำลังคนบางประเภทจะมีจำนวนมากพอจนถึงจุดอิ่มตัว ไม่ควรเพิ่มอัตราการผลิตอีก ได้แก่ เภสัชกร และทันตแพทย์ บางประเภทขาดมากในบางจุดในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาการกระจาย ควรเพิ่มอัตราการผลิตด้วยความระมัดระวังและด้วยวิธีการที่ยืดหยุ่น โดยไม่ตั้งสถาบันการศึกษาใหม่ ได้แก่ แพทย์ และพยาบาล ส่วนประเภทที่ขาดแคลนมาก ควรส่งเสริมการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ นักเทคนิคการแพทย์ รังสีเทคนิค กำลังคนด้านฟื้นฟูสมรรถภาพ ด้านอาชีวอนามัย อนามัย สิ่งแวดล้อม ผู้ดูแลเด็กเล็ก ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้และเวชกรฉุกเฉิน ทั้งนี้จะต้องจัดระบบบริการที่ให้กำลังคนเหล่านี้ปฏิบัติงานได้อย่างดีด้วย

บทบาทขององค์กรที่เกี่ยวกับการผลิตกำลังคน ก็จะปรับเปลี่ยนไปเช่นเดียวกับ เรื่องของระบบบริการสุขภาพ คือ รัฐลดความเป็นเจ้าของสถาบันการศึกษาลง เอกชนโดยเฉพาะลักษณะที่ไม่มุ่งกำไร มีบทบาทสูงขึ้น และสถาบันการศึกษา กับสถานบริการ ทั้งภาครัฐและเอกชนมีความร่วมมือกันอย่างมากในการผลิตกำลังคน

สถาบันการศึกษาของรัฐในปัจจุบัน จะมีอิสระมากขึ้นจนถึงขั้นเป็นอิสระจากระบบราชการ ซึ่งอาจเป็นองค์กรอิสระนอกระบบราชการ หรือเป็นสถาบันในสังกัดองค์กรเอกชนที่ไม่มุ่งกำไร

ข้อมูลเชิงนโยบายจากการศึกษาครั้งนี้คือ ส่วนราชการต่างๆ ควรเร่งปรับบทบาทของคน โดยการกระจายอำนาจให้อิสระแก่สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะในการบริหารการเงินและดำเนินการในขั้นต่อไปโดยการแก้ไขกฎหมายให้สถาบันการศึกษาของรัฐทุกสังกัด เป็นองค์กรอิสระนอกระบบราชการหรืออาจเป็นสถาบันการศึกษาภายใต้องค์กรเอกชนที่ไม่มุ่งกำไร

ในด้านการจัดการทางการเงินนั้น ในระยะแรกควรลดภาระของรัฐลง และให้ผู้เรียนรับผิดชอบมากขึ้น และควรปรับการจัดสรรงบประมาณให้เป็นลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปเหมาจ่ายรายหัว สนับสนุนให้แก่สถาบันการศึกษา เพื่อผลิตคนให้ตามความจำเป็นของประเทศ ในระยะต่อมา ควรปรับจากการสนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันการศึกษา ให้เป็นการให้ทุนการศึกษาหรือเงินกู้ยืมการศึกษาโดยตรงแก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนจะนำไปจ่ายค่าบำรุงการศึกษา / ค่าหน่วยกิต ซึ่งคิดในอัตราที่สะท้อนต้นทุนจริง เมื่อสำเร็จการศึกษาก็สามารถขอใช้ทุนหรือใช้คืนเงินกู้ยืม ด้วยวิธีการปฏิบัติงานขอใช้หรือทยอยจ่ายคืนเงินยืม ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชนก็ได้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแข่งขันกันด้านคุณภาพ การดำเนินเช่นนี้ร่วมกับการสร้างแรงจูงใจที่ได้ผลจริงจึง จะช่วยแก้ไขปัญหาการกระจายกำลังคน ซึ่งทำให้เกิดความขาดแคลนกำลังคนเฉพาะจุดได้ และทำให้สามารถลด / เลิก การบังคับให้ปฏิบัติงานใช้ทุนทุกคนได้

ไพโรจน์ ภทรนรากุล และ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2548) ศึกษา การบริหารการเปลี่ยนแปลง กระทรวงสาธารณสุข เพื่อรับรองการปฏิรูประบบราชการและภาพพันธกิจในทศวรรษหน้า พบว่า ประการแรก ความก้าวหน้าของการบริหารการเปลี่ยนแปลงเชิงยุทธศาสตร์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงมองว่า ในช่วงต้นของการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างสับสน เนื่องจากมีหลายเรื่องที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในเวลาเดียวกัน ในขณะที่ไม่สามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการเปลี่ยนแปลงจะไปในทิศทางใด ภาพการเปลี่ยนแปลงนั้น มีการจัดกลุ่มภารกิจทำให้เกิดการบูรณาการและการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพมากขึ้น ขณะที่หลายท่านมีทัศนะว่าโครงสร้างยังคงเหมือนเดิม เนื่องจากมองว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นเพียงการโยกย้ายกลุ่มงานเท่านั้น ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคาดหวังในอนาคตกระทรวงสาธารณสุข ควรมีโครงสร้างที่เล็กลงแต่มีสมรรถนะเพิ่มขึ้น ประการที่สอง วิสัยทัศน์และพันธกิจจากทัศนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้แสดงความคิดเห็นถึง วิสัยทัศน์และพันธกิจ มองว่า “กระทรวงสาธารณสุขจะเป็นแกนนำทางความคิดในการประสานความร่วมมือในการสร้างสังคมไปสู่การมีสุขภาวะที่ดี ” ส่วนพันธกิจในอนาคตเห็นพ้องกับกรอบพันธกิจที่มุ่งไปสู่ Health Stewardship ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภค และเน้นการส่งเสริมสุขภาพ ประการที่สาม บทบาทหน้าที่และโครงสร้างที่เหมาะสม บทบาทหน้าที่ที่สำคัญของกระทรวงสาธารณสุขในทัศนะ ของผู้บริหาร ได้แก่ เสริมสร้างสุขภาพ พัฒนาศักยภาพด้านสุขภาพและการสาธารณสุข ทำให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองหรือป้องกันตนเองด้านสุขภาพได้ ประสานและยกระดับเครือข่ายประชาสังคมที่เข้มแข็ง รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดการด้านงานบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ และการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประการที่สี่ แนวทางพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และทิศทางกำลังคนด้านสุขภาพ ให้ความสำคัญเรื่อง แนวคิดในการจัดทำแผนกำลังคนของกระทรวงสาธารณสุขให้มีความเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องมีความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ การพัฒนาทักษะความสามารถของบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการปรับบทบาทภารกิจจากการบริการมาสู่การกำกับดูแลตรวจสอบ มีการพัฒนาสู่องค์กรแห่งการ

เรียนรู้ เพื่อให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองและมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ดำรงอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ ภายใต้สภาวะแห่งการเปลี่ยนแปลง

อุ๋นใจ เครือสถิตและคณะ (2548) ศึกษา การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพฉุกเฉิน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544) พบว่า ประเมินด้านบริบท เอกสารหลักสูตรส่วนใหญ่มีองค์ประกอบสอดคล้อง กันดี โดยวัตถุประสงค์เฉพาะ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและบทบาทหน้าที่จริง และใช้ภาษาได้ ชัดเจน เนื้อหาสาระโดยเฉพาะหมวดวิชาชีพและหมวดพื้นฐานวิชาชีพ มีประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติงานและมีความทันสมัยของเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด ประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า อาจารย์ประจำ อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่า พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ประเมินด้านกระบวนการ พบว่า วิทยาลัยมีการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนพฤติกรรม การสอนของอาจารย์ และการวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ประเมินด้านผลผลิต พบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะและความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกประเด็น มีความคิดเห็นต่อวิชาชีพส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นประเด็นความมั่นคงวิชาชีพเวชกิจฉุกเฉิน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีคุณลักษณะและความสามารถในการฝึกปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งในด้านความสามารถทางวิชาการ การปฏิบัติงาน คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่วนใหญ่ในระดับมาก สำหรับด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานนั้น พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพเวชกิจ การเตรียมความพร้อมของรพพยาบาลและอุปกรณ์ประจำรถ การสอบถามข่าวสารการแจ้งเหตุและวิเคราะห์สภาพการณ์จากข่าวได้ถูกต้องรวดเร็วและตัดสินใจสั่งการให้ออกปฏิบัติได้ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และเตรียมอุปกรณ์ระหว่างเดินทางออกปฏิบัติการ ประเมินสภาพแวดล้อมและควบคุมสถานการณ์ สามารถประเมินสภาพผู้ป่วยและช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง สามารถทำหัตถการเบื้องต้นในการแก้ไขปัญหของผู้ป่วยได้ถูกต้องรวดเร็วตามลำดับ สามารถช่วยฟื้นคืนชีพได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว สามารถยกและเคลื่อนย้ายผู้ป่วยระหว่างการลำเลียงและส่งมอบ มีความสามารถในการประสานงานและติดต่อสื่อสารในระหว่างออกปฏิบัติการ สามารถบันทึกรายงานการออกปฏิบัติการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถวางแผนการจัดระบบบริหารการแพทย์ฉุกเฉินในหน่วยงานได้อย่างดี

ดวงนภา ศรีนิทวงศ์ (2549) ศึกษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ในทศวรรษหน้า พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากรในทศวรรษหน้า ด้านต่าง ๆ มีดังนี้ การบริหารงานวิชาการ ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต รู้จักคิดประดิษฐ์หรือหาแนวทางในการแก้ปัญหา ควรเพิ่มการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จริยธรรมและปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียน รักความเป็นไทยและควรมีการพัฒนาบุคลากรสายการสอนให้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์การบริหารงานบริการ ควรมีสวัสดิการและระบบตอบแทนที่จูงใจให้คนมีความรู้ความสามารถและเป็นคนดีเข้ามาทำงาน และควรจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ควรเน้นกิจกรรมที่สร้างบุคลิกภาพและความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักเรียน การบริหารงานประกันคุณภาพ ความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของอาจารย์และคุณภาพของนักเรียน และควรเน้นการจัดทำการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report) เชิงคุณภาพและเชิงประจักษ์ และการบริหารงานด้านอื่น ๆ ผู้บริหารควรเอาใจใส่จริงจังและต่อเนื่องในทุกๆ เรื่องของโรงเรียน ผู้บริหารฝ่ายต่างๆ ควรมีการประสานงานกันมากขึ้น และบริหารงานในเชิงรุก และผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรควรมีการร่วมมือและประสานความคิด โดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ของสถานศึกษาและนักเรียนเป็นสำคัญ ส่วนข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร ในทศวรรษหน้าคือ ควรศึกษาแผนพัฒนาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนได้ชัดเจน

ยิ่งขึ้น ควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร และอาจารย์ควรให้ความสำคัญกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างจริงจัง โดยมุ่งผลประโยชน์ขององค์กรและนักเรียนเป็นสำคัญ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านการสอนให้สูงขึ้น เชิญบุคลากรจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงระดับประเทศมาเป็นวิทยากรแนะนำทางการจัดการเรียนการสอนตลอดเวลา และควรขยายการศึกษาในระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นแหล่งทดลองที่สมบูรณ์ของคณะศึกษาศาสตร์

ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2549) ศึกษา อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ตัวบ่งชี้การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้หลัก 3 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการเรียนการสอนและการวิจัย มีองค์ประกอบย่อย 24 องค์ประกอบ และจากการศึกษาบริบทของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า มีบริบทที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่พัฒนาขึ้น จำนวน 14 องค์ประกอบย่อยจากจำนวน 24 องค์ประกอบ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาอนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้รับการพัฒนาตัวบ่งชี้หลักจาก 3 ด้าน เป็น 4 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านการเรียนการสอนและด้านการบริหารการวิจัย มีองค์ประกอบย่อยจำนวน 86 องค์ประกอบ ซึ่งผลจากการนำองค์ประกอบย่อยไปสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินค่าแนวโน้มความเป็นไปได้จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีศักยภาพในการพัฒนาสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยได้ในอนาคต โดยแนวโน้มความเป็นไปได้ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าอยู่ใน “ระดับมาก” ไปในแต่ละด้านมีดังนี้

- 1) ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกในการเพิ่มทุนสนับสนุนงานวิจัย จัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาจารย์ใหม่เพื่อการวิจัย ปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณให้สอดคล้องกับธรรมชาติงานวิจัยในแต่ละสาขาหรือแต่ละคณะ และการแสวงหาแหล่งทุนบริจาคจากองค์กรภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 2) ด้านบุคลากร ประกอบด้วย เร่งสร้างนักวิจัยมืออาชีพ พัฒนาศักยภาพระดับผู้เชี่ยวชาญให้ได้รับทุนศึกษาต่อในวิชาชีพ จ้างนักบริหารองค์การมืออาชีพมาประจำหรือเป็นที่ปรึกษาประจำโครงการวิจัยหรือสถาบันวิจัยต่าง ๆ ศึกษาเชิงเปรียบเทียบศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางกับของต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางของมหาวิทยาลัย
- 3) ด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย เร่งจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการตามบริบทของแต่ละคณะ ปรับฐานการผลิตบัณฑิตไปสู่ระดับบัณฑิตศึกษา ปรับโครงสร้างการจัดหลักสูตรการรับเข้าและกระบวนการเรียนการสอน เน้นการวิจัยมากขึ้น มีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้สอน ทีมงานและผู้เรียนเป็นกลุ่มคณะทำงานและร่วมกับองค์กรภายนอกตามสาขาที่เกี่ยวข้อง เพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางวิชาการในระดับสากล สร้างมาตรการเชิงรุกเพื่อให้ได้คนที่มีศักยภาพเข้าสู่ระบบ สร้างระบบการคัดเลือกนักศึกษาต่างชาติที่เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก รับนักศึกษาที่มีความพร้อมทั้งด้านวิชาการและด้านภาษา และการจัดสรรทุนเรียน
- 4) ด้านการบริหารงานวิจัย ประกอบด้วย การมีภาวะผู้นำทางการวิจัยของผู้บริหารทุกระดับ กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ร่วมที่ชัดเจน กำหนดทิศทางและแผนงานวิจัยระยะยาวที่เป็นระบบและเอกภาพ สร้างกลุ่มนักวิจัยทำโครงการวิจัยร่วมกับองค์กรภายนอกในระดับนานาชาติ สร้างระบบ “Networking” กับหน่วยงานที่มีความชำนาญการวิจัย แสวงหา Chair Professor แลกเปลี่ยนบุคลากรกับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ส่งเสริมโครงการวิจัยหลังปริญญาเอก จัดโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการทำวิจัย กำหนดเป้าหมายผลผลิตของงานวิจัย สนับสนุนการทำวิจัยในรูปแบบที่หลากหลาย มีกลไกการบริหารงานเชิงวิชาการในระดับภาควิชาหรือสาขาวิชา สร้างวัฒนธรรมการวิจัย กระตุ้นกิจกรรมการวิจัยต่อเนื่อง สร้างบรรยากาศการวิจัยในองค์กรทุกระดับ มีระบบติดตามประเมินผลและขยายผลการวิจัยให้สามารถนำไปใช้ได้จริง สร้างระบบการจัดการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เปิดเวทีนำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับชาติและระดับนานาชาติ ประจำปี วางมาตรการวัดคุณภาพและปริมาณการใช้

ฐานข้อมูลประเภทต่าง ๆ ของห้องสมุด มีหน่วยงานดูแลระบบฐานข้อมูล ประชาสัมพันธ์นำเสนอข้อมูลและผลงานวิจัยไปยังหน่วยงานภายนอกทั้งในและต่างประเทศ ทำการตลาดและสร้างเครือข่ายระบบฐานข้อมูลเชิงรุก

อโนชา ศิลาลัย และคณะ (2549) ศึกษา การประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (ทันตสาธารณสุข) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 ของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านบริบท ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และอาจารย์ มีความคิดเห็นว่า ปรึชญากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความสอดคล้องกันทุกข้อ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษามีความสอดคล้องกันทุกข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้ ในด้าน โครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 4 หมวดวิชานั้น จำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา โดยรายวิชาใน หมวดพื้นฐานวิชาชีพ รองลงมาเป็นรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไป ส่วนรายวิชาในหมวดวิชาชีพ ทันตสาธารณสุขมีความเหมาะสม ในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ อาจารย์มีความคิดเห็นต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ว่าห้องสมุดมีความเหมาะสมมากที่สุด ในเรื่องช่วงเวลาที่ให้บริการ และสภาพแวดล้อมภายในห้องสมุด มีแสงสว่างเพียงพอ และส่วนที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนอุปกรณ์ในกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ อุปกรณ์นันทนาการ เช่น เครื่องดนตรี อุปกรณ์กีฬา มีปริมาณน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา สำหรับ ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ว่าเหมาะสมมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมภายใน ห้องสมุดมีแสงสว่างเพียงพอ และความเหมาะสมของช่วงเวลาที่ให้บริการ ส่วนที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุดคือ เครื่องคอมพิวเตอร์ มีปริมาณไม่เพียงพอ ด้านกระบวนการ ในการบริหารหลักสูตรอาจารย์ส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นว่ากิจกรรมต่างๆ ตามสภาพจริงมีความเหมาะสมในระดับมาก การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการจัด การศึกษารายวิชา การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทและแผนการศึกษามีปานกลาง ส่วนการวิเคราะห์ ต้นทุนต่อหน่วยการผลิตนักศึกษาและการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินการบริหารหลักสูตรมีน้อย ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคทดลอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุก กิจกรรม ประเด็นรายวิชาที่เรียนมีความสอดคล้องในการนำไปปฏิบัติงานจริง และประเด็นเนื้อหาสาระที่เรียน มีความทันสมัย อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดการเรียนการสอนภาคทดลอง พบว่า ประเด็นอุปกรณ์ในการ ทดลองและฝึกปฏิบัติ มีปริมาณเพียงพอและทันสมัย อยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นจำนวนหน่วยกิตและจำนวนชั่วโมงในการทดลอง อยู่ในระดับปานกลาง การจัดการเรียนรู้ภาคสนาม ทุกประเด็นอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ยกเว้นการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการฝึกปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พบว่า ทุกกิจกรรมอยู่ในระดับมากและมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เมื่ออาจารย์มอบหมายงาน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า อยู่ในระดับมากทุกประเด็น ยกเว้น สวัสดิการด้านน้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอ และมีคุณภาพ ห้องสุขาทุกอาคารสะอาดและเพียงพอ และความ ปลอดภัยของหอพัก ด้านผลผลิต ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น มีความคิดเห็นว่ สมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาใน ประเด็น การดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การประเมินผลการดำเนินงาน โครงการทางทันตสุขภาพ การเขียนโครงการดำเนินงานส่งเสริมทันตสุขภาพ การสร้างเครื่องมือหรือเลือกใช้ เครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมทันตสุขภาพ การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผลและสรุปผล การสำรวจพฤติกรรม การวินิจฉัยปัญหาทันตสาธารณสุขของชุมชน และการใช้กระบวนการ Empowerment และ AIC อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ใช้หรือนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ผู้สำเร็จการศึกษา ทำงานทันตสาธารณสุขในชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง งานอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของ ผู้บังคับบัญชาต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากทุกประเด็น ส่วนใหญ่ กลุ่มเพื่อนร่วมงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้สำเร็จการศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ร้อยละ 82.27 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพ ร้อยละ 17.73

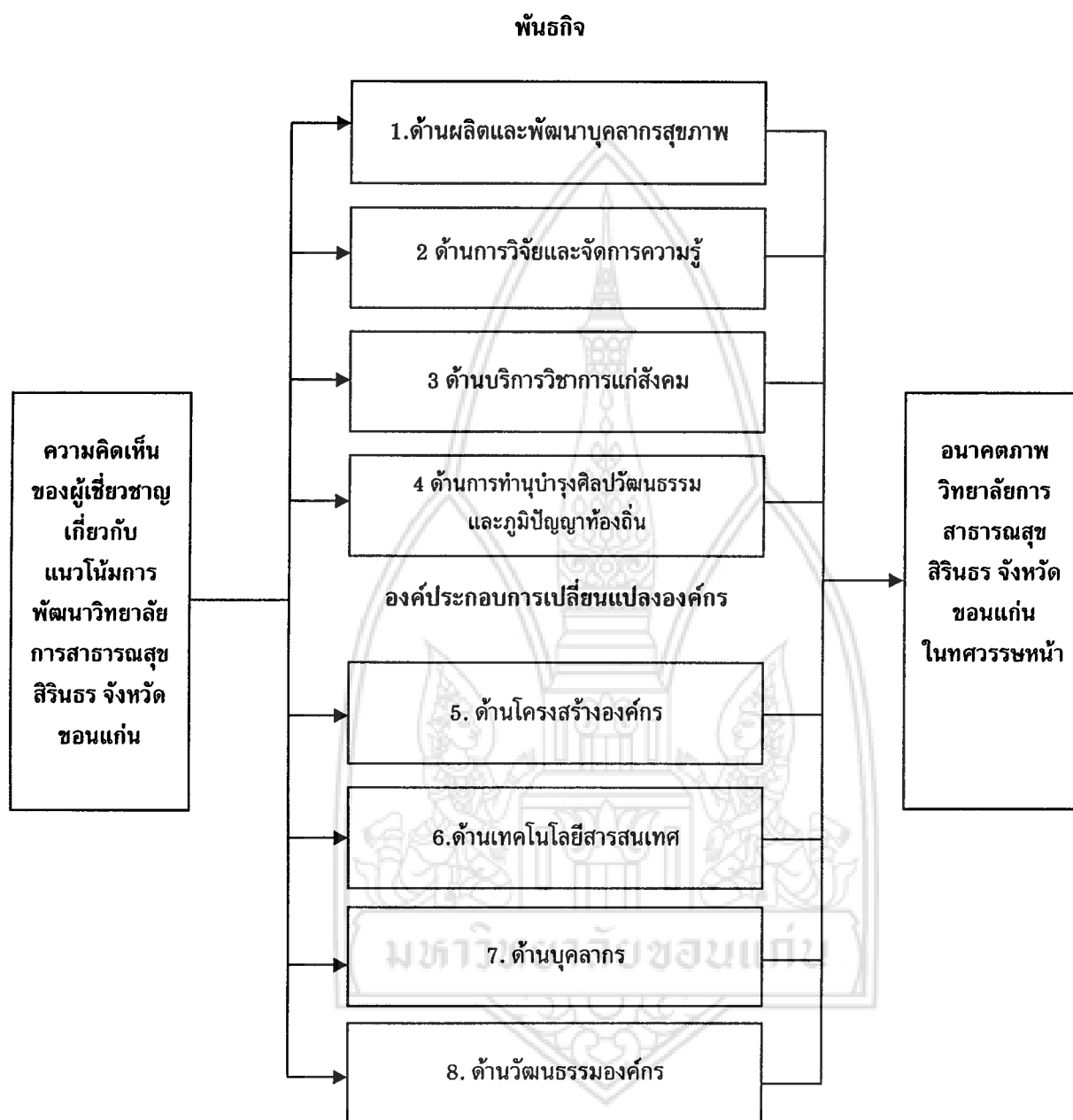
สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ (2550) ศึกษา อนาคตภาพที่เป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทศวรรษหน้า พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน จะมีจำนวนหลักสูตรที่เป็นนานาชาติและบัณฑิตศึกษา เพิ่มขึ้น มีหลักสูตรที่มุ่งเน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนการจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียน การสอนเพื่อรองรับกับสังคมฐานความรู้ ด้านวิจัย จะมีรูปแบบการวิจัยสถาบันในเชิงรุก เป็นรากฐานที่จะ เกื้อหนุนภารกิจด้านอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้เจริญรุดหน้า ส่วนการวิจัยในระดับคณาจารย์ นิสิต คณะ สำนัก ศูนย์และหน่วยงาน จะดำเนินการภายใต้ระบบบริหารการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ด้านการบริการ วิชาการ จะมีการกำหนดทิศทางและการวางแผนการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างเป็นระบบและมีการบูรณาการ กันทั้งในระดับคณะวิชาและมหาวิทยาลัยและได้ชื่อว่าเป็นสถาบันทรัพย์สินทางปัญญา ด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม จะมีนโยบายและแผนงานเชิงรุก มีการประยุกต์ภูมิปัญญาไทยให้มีการบูรณาการตามความ เหมาะสม มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตผลงานวิจัยเพื่อการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมให้เป็นทรัพย์สิน ทางปัญญาเกิดมูลค่าเชิงพาณิชย์ได้ ด้านโครงสร้างองค์กร จะมีโครงสร้างองค์การภายใต้รูปแบบการเป็น มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีระบบการบริหารภายในที่มีความเป็นเลิศเอื้อต่อการให้มหาวิทยาลัย มหาสารคามเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมและการเรียนรู้ ด้านเทคโนโลยี จะมีความสอดคล้องและสนับสนุนซึ่ง กันและกันระหว่างเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายของยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในลักษณะ บูรณาการกัน มีการสร้างและพัฒนาฮาร์ดแวร์ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยขึ้นมาใช้งานเอง ด้านบุคลากร ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ นิสิตและบัณฑิต พนักงานสายสนับสนุน โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะมีภาพ เป็นผู้บริหารแบบบูรณาการ คณาจารย์จะมีลักษณะผู้นำในการผลักดันงานวิชาการ สำหรับนิสิตและบัณฑิตจะม ีความสามารถที่จะบรรลุถึงศักยภาพของตนเองอย่างมีคุณภาพ ส่วนพนักงานสายสนับสนุนจะเป็นบุคคลเรียนรู้ เพื่อรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยนวัตกรรมและการเรียนรู้ ด้านวัฒนธรรมองค์กร มหาวิทยาลัยมหาสารคามจะ มีลักษณะที่ผสมผสานไปในทิศทางเดียวกันเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ ผู้บริหารจะมีความสามารถในการบริหารวัฒนธรรมองค์กร จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ดีของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัฒนธรรม ยกย่องและส่งเสริมคนเก่งคนดี รวมถึงส่งเสริมให้นิสิตมีวัฒนธรรมรักการเรียนรู้

ธวัชชัย สัตยสมบูรณ์ และคณะ (2551) ศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบวัฒนธรรมองค์กรของ วิทยาลัยการสาธิตอนุสรณ์ ตามการรับรู้ของบุคลากรในวิทยาลัยการสาธิตอนุสรณ์ สังกัดสถาบันพระ บรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ตัวประกอบซึ่งเรียงลำดับความสำคัญมากที่สุดและรองลงมา ตามลำดับ คือ 1) การมุ่งสร้างความประทับใจผู้รับบริการ พบว่า วิทยาลัยมีการศึกษาความต้องการของ ผู้รับบริการ แล้วนำมาจัดบริการสนองตอบ มีการคิดค้นหาวิธีใหม่ๆ ด้านบริการเพื่อสร้างความประทับใจ มี การสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจ น่าฟัง และคนในวิทยาลัยมีน้ำใจ ใส่บริการ 2) การมุ่งพัฒนาบุคลากร พบว่า วิทยาลัยมีการพัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมใหม่ๆ ที่หลากหลาย มีการพัฒนาระบบการ จัดการความรู้เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการใส่ใจกับทั้งผลสัมฤทธิ์ของงานและความก้าวหน้า ของบุคคลมีการเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ มีการสร้างบรรยากาศให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคล ในหน่วยงาน มีการกระตุ้นให้มีความสุขในการทำงานแก่สมาชิก มีการให้คุณค่ากับความคิดสร้างสรรค์ มีการ ให้การสนับสนุนบุคลากรทุกๆ ด้าน มีแผนพัฒนาบุคลากรทุกระดับ ทุกระยะและคนในวิทยาลัยมีความเคารพ ต่อสิทธิความเป็นเอกบุคคลของแต่ละบุคคล 3) ความเป็นหน่วยให้บริการ พบว่า วิทยาลัยมีการจัดสถานที่ และสร้างบรรยากาศ การรองรับบริการให้กับผู้มาติดต่อ มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานที่เพียงพอ มีการ ปรับปรุงอาคารสถานที่ทำงานให้เหมาะสม มีการจัดสถานที่ทำงานและเอกสารให้สะอาดสะดวก 4) การ มุ่งเน้นอนาคต พบว่า วิทยาลัยมีการให้การสนับสนุนแก่บุคคล ที่มีศักยภาพและทำงานบรรลุเป้าหมาย มีการให้ความกระตือรือร้น ในความคาดหวังที่ต้องการในอนาคตจากผู้บังคับบัญชา มีการทบทวนและ

ประเมินผลการทำงาน และคนในวิทยาลัย มีการศึกษาสิ่งใหม่ๆ นำมาพัฒนาตนเองและพัฒนางาน มีการทำงานโดยคำนึงถึงวิสัยทัศน์องค์กร 5) การมุ่งเน้นคุณค่าวิชาชีพ พบว่า คนในวิทยาลัยได้สร้างคุณค่าของวิชาชีพให้ปรากฏในสังคม มีความรู้สึกรับนับถือในตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาชีพ 6) การมีวินัยและคุณธรรม พบว่า คนในวิทยาลัยมีการมุ่งเน้นความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน มีการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานรักสามัคคีและห่วงใยต่อกัน เหมือนญาติมิตร มีการเน้นความสำคัญของความผูกพันและการยอมรับทางสังคม มีการให้ความสนใจกับการสนับสนุนทางอารมณ์แก่ผู้อื่น คนในวิทยาลัยมีการเปิดเผยและใส่ใจกับความพึงพอใจของกลุ่มทำงาน มีความร่วมมือช่วยเหลือ เกื้อกูลกันดี ในการทำงานคนในวิทยาลัยมีความเป็นมิตรและง่ายต่อการติดต่อสัมพันธ์ มีการเปิดโอกาสให้มีการตัดสินใจร่วมกัน และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองเพื่อร่วมงานและองค์กร 7) การมีส่วนร่วมของทีมงาน พบว่า คนในวิทยาลัยมีความเข้าใจถึงสิทธิภาพขอบเขตการกระทำของบุคลากรวิทยาลัยมีการให้ความสนใจกับความต้องการของผู้อื่น มีการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วิทยาลัยมีการทำงานเป็นทีมในการพัฒนาสนับสนุนให้เกิดความเจริญก้าวหน้าขององค์กร มีการให้ความสำคัญกับบุคลากรทั้งด้านการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ มีการบริหารโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางโดยถือว่าคนมีความสำคัญยิ่ง 8) ความภูมิใจในวิชาชีพและมีจิตมุ่งบริการ พบว่า คนในวิทยาลัยได้รับการยอมรับนับถือจากผู้คนอื่น มีการยึดถือจรรยาบรรณในวิชาชีพ และวิทยาลัยมีการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีการบริการประชาชนด้วยความจริงใจเสียสละและอดทน มีการบริการประชาชนด้วยความจริงใจ เสียสละ และอดทน มีการให้บริการประชาชนที่มีคุณภาพ 9) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า คนในวิทยาลัยมีความเปิดเยยมองโลกในแง่ดี มีความเคร่งครัด เรื่องเวลาทำงาน มีความตรงต่อเวลา มาทำงานก่อนเวลา การเข้าประชุมตรงเวลา มีการให้คำชี้แนะเกี่ยวกับงาน กล้าตัดสินใจในภาระงานที่ต้องมีการตัดสินใจ มีความเสียสละช่วยเหลือผู้อื่น มีการให้แนวทางการทำงานแก่ผู้มาใหม่ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ของหน่วยงานร่วมกัน มีการพูดถึงความสำเร็จของหน่วยงาน มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ชมเชยของคนนอกหน่วยงาน มีความคิดกว้างไกล มีการเน้นงานและเน้นความสำคัญของผลงาน มีการกระตุ้นให้มุ่งสู่มาตรฐานของความเป็นเลิศ มีความรับผิดชอบต่อภาระงานสูง มีความรู้ในงานและชำนาญในการจัดระบบงาน มีการทำงานอย่างกระตือรือร้น เพื่อบรรลุเป้าหมาย มีความขยันหมั่นเพียรและทำงานในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

6. กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดงานวิจัย